8554 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I grupo | Cena 200 lir | Leto XXXIII. Št. 245 (9853) | TRST, petek, 21. oktobra 1977

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

16 TERORISTOV DRŽI V ŠAHU POLICIJO NAJMOČNEJŠE ZAHODNOEVROPSKE DRŽAVE

Po usmrtitvi Hansa Martina Schleyerja velik lov na teroriste po vsej Nemčiji

Nemška javnost mirno sprejela tezo o samomoru Baaderja, Raspeja in Ensslinove Obdukcija pokazala, da so Schleyerja umorili s tremi streli v glavo - V Alzaciji odkrili stanovanje, v katerem je bil zaprt predsednik nemških industrijcev?

BONN — V vsej Zahodni Nemčiji je v teku velikanski lov na človeka: po smrti Hansa Martina Schleyerja, predsednika nemških industrijcev, čigar truplo so našli v sredo popoldne v alzaškem mestecu Mulhouse pri Strasbourgu, je osrednji kriminalistični urad dal na razpolago 800 tisoč mark, približno 300 milijonov lir za sklad za nagrade namenjene tistim, ki bodo posredovali podatke, ki naj pripeljejo k izsledítvi 16 teroristov: 9 žensk in 7 moških, ki, kot kaže, držijo v šahu najmočnejšo zahodnoevropsko državo.

V tem smislu gre tolmačiti tudi izjava vladnega glasnika Klausa Boellinga, ki je dejal, da se je lov začel in da jih bodo vse polovili. Natisnili so na tisoče lepakov s slikami šestnajstih teroristov in jih razobesili povsod, njihove slike so pokazali po televiziji in da so Nemci zelo dovzetni na to vrste lova dokazuje dejstvo, da je v prvih urah po razpisu nagrade že šest tisoč oseb telefoniralo policiji, češ da ve vsaj za enega od 16 teroristov.

Tisk in javnost v glavnem ugotavljata, da je kancler Schmidt ravnal prav, ko ni popustil terористom in ni izpustil iz zapora Baaderja, Raspeja, Ensslinove in drugih članov terористične skupine, kot so zahtevali Schleyerjevi ugrabitelji in preusmeritelji Lufthansinega letala, pa čeprav je to v končni konsekvenci povzročilo smrt predsednika nemških industrijcev. Pri tem se sklicujejo na dejstvo, da so teroristi, ki jih je vlada osvobodila v zamenjo za izpustitev šefa berlinske CDU Konrada Lorenza, kasneje umorili 9 oseb in ranili druge štiri.

Kar zadeva domnevni samomor Raspeja, Baaderja in Ensslinove pa se zadeva še ni razjasnila. Rezultati obdukcije, ki se je predstavnik Amnesty International ni udeležil, kljub temu da so zahodnonemške oblasti glasno razbobnale, da ga bodo povabile, da se prepriča o verodostojnosti teze o samomoru so še vedno predmet žolčne diskusije, čeprav zahodnonemška javnost sprejema tezo o samomoru. Dejstvo, da je Baader umrl zaradi strela v tilnik, nikogar ne razburja, niti nekaterih vidnih strokovnjakov, ki mirno trdijo, da je strel v tilnik pogost način samomorov. Za Ensslinovo, ki se je obesila za rešetke svoje celice pa pravijo, da je to najbolj običajna oblika samomora v zaporih. Pri tem pa ne povedo, zakaj potemtakem niso skušali preprečiti sleherne možnosti takega samomora v najbolj varnem nemškem zaporu.

V zvezi s smrtjo treh pripadnikov skupine Baader - Meinhof je danes sporočil svoj odstop pravosodni minister dežele Baden - Wuerttemberg Traugott Bender, ker ni mogel odgovoriti na nobeno od vprašanj, ki so mu jih, kot odgovornemu za zapor Stammheim, postavili: kako so si trije zaporniki mogli vzeti življenje, kako so prišli do orožja in kako je mogoče, da so pri Raspeju odkrili tudi radijski sprejemnik.

V Franciji se ta čas nadaljuje preiskava o umoru predsednika nemških industrijcev bivšega esesovca Schleyerja. Iz obdukcije, katere uradni rezultati bodo znani čez čas, je razvidno, da so ga teroristi umorili s tremi streli v glavo in da mu niso, kot so najprej povedali v Zahodni Nemčiji, prerezali vratu. Za sedaj še ne morejo ugotoviti, ali so ga umorili pred ali po samomorih v Stammheimu. Predstavniki policije so izjavili, da ne morejo ugotoviti, ali so Schleyerja, ki so ga umorili približno 36 ur preden so odkrili njegovo truplo v prtljažniku avta parkiranega v neki ulici v mestecu Mulhouse, ubili v Franciji, ali so ga morda pripeljali že po njegovi smrti. Na francosko-nemški meji so zelo poostrili nadzorstvo, v primeru, da bi teroristi, ki so umorili Schleyerja, skušali prekoračiti mejo.

Ugotovili so medtem, da so avto, v katerem so našli truplo Hansa Martina Schleyerja, kupili iz druge roke v Bad Hamburgu. Domnevajo, da ga je kupil Rolf Haissler, eden od terористov, ki ga trenutno išče tudi nemška policija.

Nemška televizija medtem zagotavlja, da so v kraju Cernay, ki je prav tako v Alzaciji, nekoliko severneje od Mulhousea odkrili stanovanje, v katerem naj bi bil nekaj časa, najbrž neposredno pred svojo smrtjo, zaprt Schleyer. Tam naj bi odkrili tudi avto, s katerim naj bi pred časom peljali Schleyerja, o čemer naj bi pričal tudi zapestni gumb, ki so ga našli v avtu. (if)

Incidenti v Rimu in številni atentati

RIM — Smrt treh voditeljev zahodnonemškega terorizma v zaporu v Stammheimu je dala povod za vrsto atentatov proti podružnicam nemških podjetij v Italiji, pa tudi v drugih državah. V Rimu je včeraj popoldne prišlo do resnih incidentov, potem ko so oblasti prepovedale protestno manifestacijo študentskega gibanja. Kljub prepovedi so se namreč študentje zbrali na univerzi in nato skusali prirediti sprevode proti središču mesta, vendar jih je policija zavrnila v solzilci. Po nekaterih vesteh naj bi prišlo tudi do streljanja. Obračun incidentov, ki so trajali do večernih ur, je težak: sedem oseb — štirje karabinerji in trije študenti — se je moralo zateči v bolnišnico zaradi lažjih poškodb, dvajset demonstrantov pa je bilo aretiranih, predvsem ker so našli pri njih orožje in molotovke. Materialna škoda je ogromna: uničenih je bilo več avtomobilov in avtobusov, številne trgovine pa so bile opustošene in oropane.

RIM — Senat je dokončno odobril vladni odlok, ki določa enkratno izredno podporo 25 milijard lir za potrošnjo papirja in za stroške v zvezi s kolportažo dnevnega tiska. Pri tem so vsi poudarili, da mora temu izrednemu ukrepu slediti reforma založniške dejavnosti.

Delavci javne industrije protestirali proti vpisovanju v dopolnilno blagajno

Ogromna množica delavcev s Tržaškega in Goriškega se je včeraj udeležila protestne demonstracije proti politiki, ki jo vodi vodstvo državnih udeležb. Na sliki: sprevod v Ul. Carducci. Poročilo na tržaški kroniki

CK PSI ODOBRIL TEMELJNE SMERNICE TAJNIKOVEGA POROČILA

Craxi: Nepopustljivost KD vodi h krizi po predsedniških volitvah

Kongres socialistične stranke bo skoraj gotovo marca 1978 - Danes zasedanje vsedržavnega sveta KD - Govor Bufalinija na zasedanju deželnih tajnikov KPI

RIM — Zaključki tridnevne živahne in mestoma tudi ostre razprave v centralnem komiteju PSI kažejo na bistveno enotnost v stranki, pa čeprav je ta enotnost izraz zapletene alkimije odnosov, pritiskov in ravnotežij med miselnimi strujami, ki gravitirajo okoli Craxijevega tajništva. V zaključnem dokumentu, ki sklicuje za marec 1978 enainštirideseti vsedržavni kongres stranke je namreč tudi pomemben odstavek, ki poudarja važnost «notranje enotnosti». Ob tem stavku se je CK PSI združil in se torej tokrat niso oblikovale, kljub razlikam, večine in manjšine.

V svoji zaključni repliki je Craxi potrdil, da mora PSI voditi neodvisno politiko in se boriti proti «korakom nazaj», ki bi jih hotela narediti KD. Pri tem morajo socialisti paziti, da ne napnejo loka sporov s komunist., ker bi sicer ošibili celotno levico. Craxi je poudaril, da bo morala KD v «drugi polovici mandatne dobe parlamenta» (torej po predsedniških volitvah) popustiti tam, kjer julija ni popustila, se pravi pri sestavi nove vlade demokratičnih sil. V nasprotnem primeru bodo predčasne volitve neizbežne.

Glede programa je Craxi bil mnenja, da ga bo moral opredeliti kongres stranke in v ta namen so bile sestavljene štiri komisije, ki ga bodo pripravile.

Razprava se je pričela v dopoldanskih urah z ostrim Mancinijevim napadom na politiko tajništva. Kalabrijski poslanec je z njemu značilno ostrino in neposrednostjo v bistvu ponovil teze, ki jih je orisal že na javnem srečanju svojih pristašev. Po njegovem je socialistična stranka «osamljena» po krivdi tajništva, ki ne ve povedati drugega kot to, da «PSI se ne bo vračala k preteklosti». Manciniju se kongres prihodnjo pomlad zdi nepotreben, ker se «v pol leta ne bo spremenilo nič». Zato zagovarja mnenje da bi kongres stranke moral biti jesenski, tik pred volitvami predsednika republike.

Kakšen je po Mancinijevem mnenju cilj PSI? «Priti moramo do vlade z demokristjani, ki naj bi uživala podporo ali pa vzdržanje KPI.»

Na povsem drugi strani stranke se nahaja Achilli, ki neusmiljeno obtožuje socialiste, da obnavljajo strujarstvo, pa čeprav na bolj zmedenih političnih osnovah. Achilli meni, da bo kongres potekal v znamenju navidezne enotnosti, medtem ko bi se moral kongres jasno opredeliti za ali proti programskemu sporazumu «šestih strank». Po njegovem mnenju je sporazum «škodil celotni levici», ki se mora spoprijeti s težo družbene krize, medtem ko ima KD proste roke in skuša ponovno združiti okoli sebe vse zmerne in reakcionarne sloje. Po njegovem je edina rešitev v «skupnem programu levice», ki naj privede do alternative vlade in oblasti.

Na liniji alternative je tudi Riccardo Lombardi, vendar meni, da se mora stranka vključiti v izvajanje «šesternega sporazuma», čeprav se nanj ne «veže disciplinsko», ker mora prej ali slej pričakovati oster prepir med KD in KPI in torej predčasne volitve. Lombardi je tudi napadel Manco in De Martina, katera obtožuje, da tolmačita alternativo v «zgodovinski perspektivi», se pa zadovoljujeta s povratkom v vlado, ki ga terja Mancini.

V pričakovanju kongresa sta se torej izoblikovali dve «fronti». Na eni strani je Craxi, ki si želi «veliko večino» v stranki, iz katere bi rad izločil samo Achillija in Mancinija, na drugi pa stoji Lombardi, ki bi rad izločil tudi De Martinove pristaše.

Glavno vprašanje ostaja vsekakor izvajanje «šesternega programa». Manca in De Martino sta zagovarjala nujnost, da PSI vsiljuje izvajanje programa in tako zaostri protislovja, ki bodo privedla do čelnega spopada.

Drugačnega mnenja je Balsamo, ki se boji predčasnih volitev, češ da bi čelni spopad med KPI in KD «povozil socialiste».

Vrsta je sedaj na demokristjanih, da izmerijo «pulz» stranki. Danes se namreč po mrzličnih pripravah v znamenju merjenja med strujami, sestane vsedržavni svet KD, kateremu bo o trenutnem političnem položaju in perspektivah za nadaljnjih šest mesecev poročal Zaccagnini.

Skrbno in pazljivo pa spremljajo razvoj polemik med socialisti v vrstah KPI. Na sestanku deželnih tajnikov partije je senator Bufalini spregovoril o nujnosti «povečanega dialoga s katoličani», ker je konec koncev vprašanje naprednejših rešitev povezano s spremembo razmerja sil med levico in KD. Obenem pa morajo komunisti očuvati enotnost s socialisti. Bufalini je pozitivno ocenil samozavestnost in samostojnost socialističnih pobud, saj prav te dajejo tej stranki v zgodovini že uveljavljeno vlogo. Komuniste pa je pozval, naj premostijo «kompleks» bojazni, da jih bodo socialisti preskočili na levo ter naj potrpežljivo grade enotne in enakopravne odnose v okviru levice.

Na zaključku je Craxi poudaril, da vladajo v stranki tudi nesoglasja, ki jih bo lahko razčistil samo kongres, ko se bodo oblikovale večine in manjšine.

Opolnoči so odobrili kratek dokument z že znanimi zaključki. Mancinijeva skupina se je vzdržala le ob stavku, ki odobrava Craxijevo poročilo, medtem ko se je «nova levica» Achillija in Codignole vzdržala ob celotnem dokumentu. Večina ga je torej odobrila.

CANDIDA CURZI

BANGKOK — V monarhiji Tajski je včeraj spet prevzela oblast vojska, točneje «revolucionarni odbor», ki je razpustil parlament, razveljavil ustavo ter za naslednje leto napovedal splošne volitve. V kratkem radijskem sporočilu, ki so ga pripravili člani «revolucionarnega odbora», so za začasnega vladnega predsednika imenovali admirala Sangada, vendar imen drugih članov vlade niso javili.

Pogovori o načrtu «premogovoda» iz Katovic v Trst

RIM — V okviru sporazuma o vsestranskem gospodarskem sodelovanju med Italijo in Poljsko se je pred novembrskim Gierekovim obiskom v Rimu sestala posebna mešana komisija, ki sta jo vodila namestnik poljskega ministra za zunanjo trgovino Dugosz in podtajnik v ministrstvu za zunanje zadeve Radi.

Večji del pogovorov sta posvetila načrtu o napeljavi posebnega «premogovoda» iz Katovic v Trst. Gre za cev, po kateri naj bi potiskali z vodo pomešan premog v Italijo, ki je znana potrošnica te rude. Po mnenju komisije bi po «premogovodu» lahko potisnili letno nad 5 milijonov ton premoga. Za načrt je še posebej zainteresirana javna družba «Finsider».

Drugi del zasedanja so posvetili razširitvi sodelovanja med italijansko tovarno avtomobilov Fiat in poljsko «Polmot», ki že sedaj izdeluje Fiatove «125» in «126».

AMBASADOR SFRJ BERISAV JOVIĆ NA OBISKU V VIDEMSKI POKRAJINI

Danes se bo ugledni gost na sedežu društva Ivan Trinko srečal s predstavniki koordinacijskega odbora za pomoč Beneški Sloveniji

VIDEM — V vzdušju prisrčnosti in prijateljstva, ki je vzklilo v dolgoletnem sodelovanju in se utrdilo v skupnem boju za odpravo posledic katastrofalnega potresa, je potekal prvi dan obiska jugoslovanskega veleposlanika v Rimu Berisava Jovića v videmski pokrajini. Obisku ambasadorja SFRJ pa daje poseben pomen dejstvo, da je povezano z jugoslovansko akcijo za pomoč prizadetim krajem. Gre za obvezo, ki jo je SFRJ sprejela z zveznim zakonom in ki jo gre tolmačiti kot nadaljevanje pomoči, ki jo je Furlaniji in Benečiji doslej nudila predvsem Slovenija. Ta akcija se je zaključila pred nedavnim, ko so v Bardu izročili prebivalcem montažne hiše, ki jih je zgradilo novogoriško podjetje SGP.

Jugoslovanski ambasador, katerega je spremljal generalni konzul SFRJ v Trstu Ivan Renko, in ki se je — kot je večkrat poudaril — hotel pobliže spoznati z bridko stvarnostjo na prizadetem območju, je dopoldne obiskal videmskega prefekta Domenica Spazianteja, župana Angela Candolinija in predsednika pokrajine Vinicia Turella, popoldne pa je bil v Huminu in v Osoppu. Srečanje z upravitelji teh središč, ki sta med najhuje prizadetimi, je bilo prisrčno in zelo sproščeno in je izzvenelo v želji po poglabljanju medsebojnega poznavanja. Kot je v kratkem nagovoru poudaril huminski župan Ivano Benvenuti, je furlansko prebivalstvo imelo v zadnjem letu priložnost, da se pobliže seznani ne samo z ljudmi iz bližnje Slovenije, s katerimi je bilo že prej v stiku, pač pa tudi z delavci iz oddaljenih krajev, kot je na primer mesto Zavidovići, kjer ima sedež podjetje Krivaja, tovarna montažnih hiš, ki je sodelovala pri uresničevanju načrta izrednega

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Na sliki: jugoslovanski veleposlanik (v sredi) med obiskom v Huminu.

PRED SALZBURŠKIM SODIŠČEM RAZGALJENA PROVOKACIJA PROTI KOROŠKIM SLOVENCEM

Filip Warasch oproščen obtožbe napeljavanja k bombnemu atentatu

Obsodili so ga le zaradi neprijavljene posesti orožja na simbolično denarno kazen - Vprašanje tožilca: kdo je vodil Güttlerja iz ozadja?

SALZBURG — Po tridnevni razpravi je salzburško deželno sodišče danes oprostilo tajnika Narodnega sveta koroških Slovencev Filipa Warascha, kar zadeva poglavitni del obtožbe, se pravi napeljevanje k bombnemu atentatu, pač pa ga je spoznalo za krivega zaradi posesti neprijavljenega orožja, zaradi česar bo moral Warasch plačati globo, ki znese približno 200 tisoč lir. Gre za simbolično kazen, saj mu bodo večji del te globe odpisali, ker je od 21. do 27. januarja prebil v preiskovalnem zaporu.

Sama razprava se je začela in končala tako, da bi jo lahko krstili za razpravo zamenjanih vlog. Potem ko je sodišče v torek dopoldne zaslišalo obtoženca (Warasch je tedaj priznal, da je v resnici posedoval neprijavljeno orožje, zavrnil pa je obtožbo, da je imel opravka z eksplozivom), je imelo že popoldne opravka s funkcionarji celovške varnostne policije, se pravi s tistimi ljudmi, ki jim je celovški upokojenec Güttler 10. januarja letos izjavil, da ga je Warasch napeljeval k bombnemu atentatu na celovško transformatorsko postajo in da mu je v ta namen 12. novembra, dva dni pred jezikovnim preštevanjem, ki ga je manjšina bojkotirala, izročil tempirano bombo. Güttler je navedel dva datuma: 12. novembra med 17. in 17.15 naj bi mu Warasch izročil tempirano bombo v kleti Narodnega sveta koroških Slovencev; naslednji dan pa naj bi mu Warasch dopoldne še enkrat pojasnil, kako deluje urni mehanizem.

Celovškim funkcionarjem varnostne policije je salzburško sodišče nekako še oprostilo, da se jim še sanjalo ni, kje naj bi bila tista transformatorska postaja, ki naj bi jo Güttler po svojih navedbah vrgel v zrak; pač pa jim očitno ni moglo odpustiti tega, da obtožnice razen z Güttlerjevo izjavo niso podprli z ničemer drugim, tako da se je salzburški tožilec, ki je obtožnico dobil od svojega celovškega kolega, znašel v povsem nemogočem položaju, saj ni imel materiala, s katerim bi obtožnico podprl. Salzburški časniki so to situacijo krstili za «podtaknjeno kukavičje jajce». Da bi tožilec od prič obtožbe, predvsem od policistov, izvlekel nekaj uporabnega materiala, jih je moral zaslišavati, pri čemer pa je odkril, da je varnostna policija preiskavo izvedla povsem nestrokovno: to njeno delo so v sodni dvorani javno označili kot zanikrnost. Enako se je zgodilo pri zaslišavanju poglavitne priče obtožbe Güttlerja, ki se je včeraj zrušil pod križnim ognjem vprašanj tako sodnika in obrambe, kot tudi tožilca. Salzburški sodni kronisti so ugotovili, da se doslej pred salzburškim sodiščem še ni zgodilo, da bi tožilec sam tako učinkovito rušil obtožnico, pri čemer je ta tožilec že včeraj kar naravnost namignil, da gre pri vsem skupaj za politično montažo in provokacijo: Güttlerja je namreč ob koncu zaslišavanja vprašal, kdo so ljudje, ki ga vodijo iz ozadja.

Spričo takšnega položaja se je tožilec danes praktično odrekel zaključnemu nagovoru, tako da je bila razsodba izrečena brez besednega spopada med obtožbo in obrambo. Kar zadeva napeljevanje k bombnemu atentatu, razsodba ne govori izrecno o tem, ali je Warasch oproščen krivne samo zato, ker ni dokazov, ali pa zato, ker je sodišče ugotovilo, da sploh ni kriv. Iz konteksta pa je moč razbrati, da gre za popolno oprostitev, saj so sodniki ugotovili, da je bilo že samo pričevanje Güttlerja dovolj, da je sodišče izreklo oprostilno sodbo. Sodišče je, povedano z drugimi besedami, ugotovilo, da celovški tožilec takšne obtožbe zoper Warascha sploh ne bi smel vložiti. Pri tem pa je v obrazložitvi razsodbe še enkrat posredno povedano tisto, kar koroški Slovenci že dolgo časa trdijo, namreč, da gre pri vsem tem za smotrno zasnovano politično provokacijo, ki naj bi oblatila obe osrednji organizaciji Slovencev v Avstriji. Tudi obrazložitev namreč odraža razpoloženje tako sodnikov kot verjetno tudi tožilca, saj je v njej ugotovljeno ne le to, da Güttler ni znal podpreti obtožbe zoper Warascha marveč piše tudi to, da ni znal pojasniti niti vprašanja, od kje je dobil razstrelivo, niti vprašanja, kako je sploh prišlo do tega, da je Warascha obdolžil. Skozi to vprašanje kuka na dan tisto vprašanje, da ga je včeraj postavil tožilec, namreč kdo so tisti ljudje, ki Güttlerja vodijo iz ozadja. S takšno sodbo salzburškega sodišča pa se je politična provokacija, ki je bila nedvoumno naperjena zoper vodstvi obeh osrednjih organizacij Slovencev v Avstriji obrnila proti svojim lastnim avtorjem.

Filip Warasch

MARJAN SEDMAK

Glasnik vlade SFRJ o zatiranju terorizma

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD — V zveznem tajništvu za zunanje zadeve je bila včeraj redna tiskovna konferenca. Glasnik tajništva Mirko Kalezić je najprej spregovoril o pomenu sedanjega Titovega obiska in pogovorov v Alžiriji ter o bližnjem potovanju predsednika zveznega izvršnega sveta Veselina Djuranovića na Poljsko in Češkoslovaško

V zvezi z razpletom drame letala Lufthanse je Kalezić izjavil: «Z zadovoljstvom in olajšanjem smo sprejeli vest, da so rešeni potniki talci ugrabljenega letala Lufthanse. Razumljivo je, da terористična dejanja, ki ogrožajo življenja povzročajo trpljenje nedolžnih ljudi, vzbujajo splošno obsodbo javnosti. Odločne akcije vlad v svojih državah so najboljši in najbolj učinkovit način, da se onemogoči dejavnost raznih terористičnih skupin. Obveznosti vlad pri preprečevanju terorizma na ozemlju svojih držav so še toliko večje, ko gre za terористično dejavnost, naperjeno proti drugim državam».

Časnikarji so se zanimali tudi za jugoslovansko stališče do zahteve za sklicanje posebne seje generalne skupščine ZN o nezakonitem oviranju civilnega prometa in do zahteve generalnega tajnika Waldheima, da gre največja prednost predlogu ZR Nemčije, da bi združeni narodi sprejeli mednarodni sporazum, po katerem teroristi nikjer na svetu ne bi mogli dobiti azila. Po Kalezićevih besedah Jugoslavija aktivno podpira akcije mednarodne skupnosti, da bi zatrli kriminalna in terористična dejanja in tako zagotovili varnost v mednarodnem civilnem zračnem prometu. Medtem se je v Beogradu tudi zvedelo, da se bodo jugoslovanski piloti pridružili kolegom po svetu, ki bodo prihodnji teden dva dni stavkali zaradi nezadostnih ukrepov, ki bi preprečili ugrabljanje letal.

V. B.

PISMO PREDSEDNIKA SKGZ BORISA RACETA DR. LUCIU GHERSIJU

Cenimo vašo misijo v Rimu v korist slovenske skupnosti

Ob povratku enotne delegacije tržaškega pokrajinskega sveta iz Rima, kjer je pri predsednikih obeh vej parlamenta in predstavnikih parlamentarnih skupin strank programskega sporazuma posredovala za pospešenje postopka za globalno zakonsko zaščito Slovencev, je predsednik Slovenske kulturno - gospodarske zveze *Boris Race* poslal vodji delegacije predsedniku tržaške pokrajine dr. Luciu Ghersiju naslednje pismo:

Vam osebno, pokrajinski upravi, ki ji predsedujete in vsem članom delegacije tržaške pokrajine izražamo priznanje in zahvalo za posredovanje pri predstavnikih zakonodajnih teles v Rimu, da bi bil čimprej sprejet zakon, ki bi končno zagotovil slovenski narodnostni skupnosti v Italiji popolno enakopravnost in vsestransko zaščito.

Zahvala gre tudi strankam, katerih člani, odborniki in svetovalci, so sestavljali delegacijo, ki ste jo vodili.

Kakor smo nadvse pozitivno ocenili po sili neuresničeni sklep tržaškega pokrajinskega odbora, da imajo svetovalci slovenske narodnosti pravico uporabljati svoj jezik na sejah pokrajinskega sveta in komisij, tako cenimo vašo pravkar, upamo, uspešno misijo v Rimu, ki predstavlja razveseljivo novost, da tako reprezentativna krajevna uprava v taki obliki in s tako zavzetostjo posreduje v Rimu v korist slovenske skupnosti. Vaše dejanje bi, po našem mnenju, moralo služiti za vzgled drugim upravam in skupnostim, predvsem na deželni ravni.

Prepričani smo, da bo vaše posredovanje v Rimu pospešilo začetek reševanja osnovnih potreb slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in da se bodo v kratkem uresničile obljube, ki jih je predsednik vlade Giulio Andreotti dal enotni slovenski delegaciji avgusta letos.

Sprejmite izraze spoštovanja

Predsednik
Boris Race

PROTI KRČENJU PROIZVODNJE IN VPISOM V DOPOLNILNO BLAGAJNO

Včeraj mogočna manifestacija vseh delavcev državnih industrij s Tržaškega in Goriškega

Odločno nasprotovanje odpovedni politiki vodstva državnih udeležb - Na Goldonijevem trgu so pred večtisočglavo množico spregovorili pokrajinski tajniki Di Turo (UILM-UIL), Seghene (FIOM-CGIL) in Cruciati (FIM-CISL)

Ogromna množica delavcev s Tržaškega in Goriškega je včeraj dopoldne manifestirala po tržaških ulicah proti odpovedni politiki, ki jo vodi vodstvo državnih udeležb z odpuščanjem in vpisovanjem delavcev v dopolnilno blagajno. Sindikalna zveza CGIL-CISL-UIL za delavce kovinopredelovalne stroke je proglasila štiriurno stavko, ki je trajala od 8. do 12. ure, ter organizirala na Goldonijevem trgu sindikalni shod. Že kmalu po 8. uri so se na treh zbirnih mestih — pri Lloydovem stolpu, na Trgu Stare Mitnice in na Trgu Unità, kjer so se ustavili avtobusi in zasebna vozila iz Gorice in iz Tržiča — začeli zbirati delavci z zastavami, transparenti in napisi, okoli 9. ure pa so se trije sprevodi začeli ponikati po glavnih ulicah proti Goldonijevemu trgu. Na trgu se je zbrala večtisočglava množica delavcev, okrog in okrog trga pa so stali transparenti in napisi, ki so opozarjali na prisotnost vseh obratov z državno udeležbo s Tržaškega in Goriškega. Iz našega mesta so bili prisotni delavci in člani tovarniških svetov obratov Italcantieri, Tovarne velikih motorjev, Italsider, Tržaškega arzenala, Sv. Marka in CMI, številčno pa so bila zastopana tudi manjša podjetja, ki sodelujejo z ladjedelstvom, z Goriškega pa so se manifestacije udeležili delavci Italcantieri, Ansaldo, SBE, Safog, OMG, SIMO, jeklarne Alto Adriatico in obrata Detroit.

Na govorniškem odru so se zvrstili trije: pokrajinski tajnik sindikalne zveze, ki združuje delavce kovinopredelovalne stroke Di Turo za ULIM-UIL, Seghene za FIOM-CGIL, Cruciati za FILM-CISL. Di Turo je poudaril odločno nasprotovanje prizadetega in vsega tržaškega in goriškega delavstva izločanju delovne sile iz proizvodnje z vpisom v dopolnilno blagajno. To je edini odgovor, ki ga vodstvo državnih udeležb in finančnih družb, ki jih vzdržujejo, daje konkretnim predlogom za preosnovo državne industrije, predvsem pa ladjedelstva in železarstva, ki so jih pred meseci predložile sindikalne organizacije. Delavstvo pa odločno zavrača najnovejše ukrepe vodstva državnih udeležb, ki z vpisom v dopolnilno blagajno in z grožnjo novih vpisov izsiljuje delavske množice v državi. Seghene za FIOM-CGIL pa je v svojem posegu opozoril na obveznosti, ki jih je na srečanju s sindikati 12. septembra prevzela vlada, ko je zagotovila, da bo v najkrajšem času pripravila načrte za preosnovo proizvodnje v državnih industrijskih obratih kemične, tekstilne, ladjedelske in železarske stroke, kar bi bila dolžna storiti tudi glede na sporazum, ki je bil dosežen med šestimi strankami ustavnega loka. Razvoj dogodkov v zadnjem času pa kaže, da se vodstvo državnih udeležb izmika tako srečanju s sindikalnimi predstavniki, kakor tudi navodilom vlade. Neurejenost teh odnosov je treba čim prej odpraviti — je naglasil Seghene — zato se bo delavstvo državnih udeležb toliko bolj odločno udeležilo splošne stavke v italijanski industriji, ki bo po vsej verjetnosti 15. novembra.

V Trstu in v Tržiču predstavljajo obrati z državno udeležbo strženvse obstoječe industrije, zato bi vsako zmanjšanje proizvodnje pomenilo hud udarec za vso krajevno in širše gospodarstvo. Tudi zato so delavci odločno proti vpisovanju delovne sile v dopolnilno blagajno, zlasti še ker takšnega ukrepa v okviru Italcantieri ni mogoče opravičiti v trenutku, ko je vlada nakazala 110 milijard lir za kreditiranje gradnje novih ladij.

Cruciati pa je v svojem posegu poudaril, da se mora delavstvo danes boriti hkrati proti gospodarski politiki delodajalcev in vlade. Zato je bolj kakor kdaj koli poprej potrebna enotnost vseh delavskih sil, sindikalnih organizacij, krajevnih uprav, političnih strank in vsega prebivalstva, da se ohranijo delovna mesta in odvrne nevarnost splošnega gospodarskega nazadovanja.

KD za enotne pobude v obrambo tržaškega gospodarstva

Pokrajinsko vodstvo KD se je sestalo sinoči, da je obravnavalo krajevne gospodarske razmere in je izrazilo zaskrbljenost nad krizo, ki je že prizadela pomembna industrijska podjetja, med njimi v zadnjih časih tudi Italcantieri in Italsider. Demokristjani zato sodelujejo s predlogom sindikalnih organizacij o enotnem nastopu za obrambo tržaškega gospodarstva. Sklenili so izvajati nadaljnje pobude pri pristojnih vladnih krogih ter pri ministrstvu za državne udeležbe in pri IRI, da se vložijo vsi napori, da se v tem trenutku prepreči postavitev delavcev v dopolnilno blagajno in da se odgovorni organi izrečejo o točnih smernicah in programih za preboroditev sedanje krize.

Nujnost takih programov narekuje neodpovedljiva zahteva po ohranjevanju ravni zaposlitve na področju Trsta in Tržiča, ki jo je že tudo načela kriza v številnih zaslebnih podjetjih. Doslej se je trudila blažiti zle posledice krize pri zaposlitvi deželna uprava, potrebno pa je, da državne soudeležbe zagotovijo za prihodnost delovanje in okrepitev temeljnih struktur krajevnega gospodarstva na sektorjih ladjedelstva in železarstva, ki jih je zato treba prilagoditi usmeritvam trga in sodobnim proizvajalnim procesom.

Po mnenju pokrajinskega vodstva KD narekujejo sedanje razmere potrebo po primični pobudi vseh političnih sil ustavnega loka, sindikalnih organizacij, gospodarskih operaterjev in krajevnih izvoljenih uprav, da se zaščiti krajevno gospodarstvo in predvsem, da se v čim krajšem času odpravijo sedanje težave. Pokrajinsko vodstvo KD je pooblastilo zato tajništvo, da dačne takoj stike z ustavnimi političnimi silami in s sindikalnimi organizacijami, da se dogovorijo o skupnem programu pobud, ki naj jih izvajajo enotno, v okviru specifičnih pristojnosti.

Miljsko ladjedelnico bodo posodobili

Te dni so se v Trstu sestali sindikalni predstavniki delavcev, zaposlenih v ladjedelnici Alto Adriatico v Miljah z voditelji deželnega odborništva za industrijo in trgovino. Na seji so obravnavali vprašanje nadaljnjega razvoja miljskega obrata, kateremu je ministrstvo za industrijo pred časom zagotovil finančno podporo iz razpoložljivosti po znanem zakonu štev. 646 o preosnovi industrije. Kakor hitro bo finančno nakazilo konkretno na razpolago, bodo začeli obnavljati nekatere obrate v ladjedelnici. Sindikalni predstavniki so na seji povedali, da si ladjedelnica Alto Adriatico veliko obeta od najnovejšega vladnega ukrepa za kreditiranje gradnje novih ladij. S pomočjo, ki jo bo dala vlada in ki bo znašala 30 odst. vrednosti naročenih ladij, naj bi miljski obrat lahko prevzel nekaj novih naročil po konkurenčnih cenah.

JUTRI V UL. MADONNINA

Pokrajinski aktiv komunističnih delavcev

Tržaška avtonomna federacija KPI prireja jutri ob 9. uri v dvorani v Ulici Madonnina št. 19 pokrajinski aktiv komunističnih delavcev, ki bodo razpravljali o temi: «Enotnost in borba za izvajanje sporazumov, za prebroditev krize, za obnovo države».

Uvodno poročilo bo imel član pokrajinskega tajništva Giorgio Pasi, zaključke pa bo povzel član vsedržavnega vodstva KPI Fernando Di Giulio. Aktiv bo tudi izvolil pokrajinski odbor komunističnih delavcev.

● **Ravnateljstvi občinskih podjetij** ACEGA in Konzorcija za prevoze sporoča, da bodo pokojnine za mesec november začeli izplačevati od ponedeljka, 31. oktobra, z običajnim postopkom.

Govorniki na včerajšnjem zborovanju

PROUČITEV ŠTUDIJ O INDUSTRIJSKI CONI NA KRASU

Deželna komisija za osimske sporazume pri vodstvu EZIT

Ustanova za industrijsko cono razpolaga s kompletno kartografijo kraškega področja ob meji.

Posebna komisija deželne skupščine, ki je zadolžena, da sledi vprašanjem v zvezi z izvajanjem osimskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo, se je včeraj na sedežu EZIT sestala z voditelji ustanove, da bi skupno pregledali dosedanje študije v zvezi z možnostjo uresničitve industrijske cone na Krasu. V komisiji, ki ji predseduje svetovalec Berzanti, je bil tudi odbornik za načrtovanje Mauro, EZIT pa so na seji zastopali predsednik Antonini, generalni tajnik Napolitano, ravnatelj Trevi in ing. Pecorari, ki je zbranim podal tehnično poročilo.

Kakor znano, je deželni odbor letos spomladi poveril ustanovi za indutrijsko cono nalogo, da pripravi preliminarno študijo o območju, na katerem bo vzrastla industrijska cona na Krasu. Študijo naj bi strokovnjaki pri EZIT opravili v dveh fazah: prvi del študije, ki naj bi ga dokončali v štirih mesecih, naj bi obsegal morfološki opis omenjenega področja, drugi del — za pripravo katerega ima EZIT na razpolago 8 mesecev — pa naj bi poglobil nekatere vidike obravnavane površine.

Namen študije je, da omogoči nadaljnja poglabljanja vprašanja, ali je industrijska cona na Krasu izvedljiva in, v primeru, da bo odgovor na to vprašanje pritrdilen, da se določijo dokončne meje industrijske cone.

Na srečanju so predstavniki EZIT povedali, da se pripravljalna študija odvija v skladu z rokom, ki ga je svoj čas postavila deželna uprava: drugi del raziskovanj bodo namreč izvedenci lahko izročili deželnemu odboru do 28. januarja 1978.

Ustanova za industrijsko cono razpolaga zdaj s kompletno kartografijo kraškega področja ob meji ter s posebnimi zemljevidi, na katerih so označeni površinski in podzemni kraški pojavi, geološka struktura tal, hidrogeološki pregled in urbanistične služnosti.

Erika Mesesnel prejela v Rimu visoko priznanje

Erika Mesesnel, ki je letos maturirala z odličnim uspehom na slovenskem klasičnem liceju v Trstu, je prejela včeraj v Rimu visoko odlikovanje «alfiere del lavoro». V prisotnosti predsednika republike Leoneja ji je priznanje podelil minister za delo Donat Cattin na svečanosti v palači ustanove «Civiltà e lavoro». Odlikovanja je prejelo 25 «vitezov dela», 25 študentov iz vse Italije pa so zaradi študijskih uspehov in moralnih vrlin nagradili z redom «alfiere del lavoro». Med njimi je Erika Mesesnel edina Tržačanka in se bo zadržala v Rimu še do sobote kot gostja tamkajšnje univerze.

Sinoči v baziliki sv. Silvestra

Otvoritveni koncert «Glasbenih srečanj»

V akustični baziliki sv. Silvestra je bil sinoči otvoritveni komorni koncert nove sezone «Glasbenih srečanj». Občinstvu, ki je napolnilo cerkveno ladjo, so se predstavili trije mladi izvajalci, flavtistki Luisa Sello in Simonetta Pagani ter violončelist Iztok Kodrič. Prvi dve sta že diplomirali na glasbenem liceju «Tomadini» v Vidmu pod vodstvom prof. Miloša Pahorja in sedaj poučujeta na dveh različnih glasbenih šolah, Iztok Kodrič pa obiskuje deseti letnik Glasbene matice v razredu Nerea Gasperinija in bo diplomiral na tržaškem konservatoriju prihodnje leto.

Mladi koncertanti so v prvem delu izvajali tri Sonate Schultzeja, Williamsa in Sammartinija, v drugem delu pa Josepha Haydna «Londoners Trios» (prve tri trie). Vsi trije so izpričali veliko mero muzikaličnosti, dobro tehnično obvladanje glasbil ter solidno skupno igro neglede na to, da je med flavtistkama in čelistom različna študijska raven v korist prvih dveh. Rahle intonančne nejasnosti so v polni meri nadoknadili s pristnostjo mladostnega muzikalnega zanosa, ki je prišel zlasti vidno do veljave v zelo dognanem in delikatnem interpretiranju Haydnove skladbe.

Že ta prvi koncert je potrdil pomembnost «Glasbenih srečanj» za javno uveljavljanje mladih inštrumentalistov, in kar je v tem primeru še posebej pomembno za sodelovanje mladih naših soživečih narodnosti.

Topel aplavz občinstva je bil iskreno in zasluženo priznanje vsem trem v enaki meri. (j. k.)

Smrtne posledice prometne nesreče

V tržaški bolnišnici je včeraj okoli 5.30 umrl 73-letni Vladimiro Biagi s Šentjakobskega trga 19. Biagija je v sredo popoldne z vespo podrl na Trgu Libertà 29-letni Fabrizio De Boni iz Ul. Moncolano 3/1. Biagija so z rešilcem prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek, a je, kljub vsem zdravniškim negam, podlegel poškodbam.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

RAZPISUJE

ABONMA

za sezono 1977-78

Vrsta abonmajev v Trstu

Red A (premierski)
Red B (prva sobota po premieri)
Red C (prva nedelja po premieri)
Red D (mladinski v sredo)
Red E (mladinski v četrtek)
Red F (sindikalni — druga sobota po premieri)
Red G (popoldanska predstava na dan praznika)
Red H (mladinski)
Red I (mladinski)
Red J (mladinski)

VPISOVANJE ABONENTOV VSAK DELAVNIK OD 10.30 DO 12.30 PRI GLAVNI BLAGAJNI KULTURNEGA DOMA, TEL. 734-265
VLJUDNO PROSIMO VSE ABONENTE, DA DVIGNEJO IZKAZNICE PRI BLAGAJNI KULTURNEGA DOMA OD 10.30 DO 12.30

OBVESTILI SSŠ

Sindikat slovenske šole sklicuje v ponedeljek, 24. t.m., ob 18.30 v Ul. Filzi 8 odborovo sejo. Dnevni red: bivši vrtci ONAIRC; šolski okraj; občni zbor.

Sindikat slovenske šole

* * *

Pedagoški odsek Sindikata slovenske šole sklicuje za ponedeljek, 24. t.m., ob 17. uri (na sedežu Sindikata slovenske šole v Ul. Filzi št. 8 — I. nadstropje) operativni sestanek v zvezi s pripravo seminarja o ocenjevanju.

Pedagoški odsek SSŠ

Delegacija staršev bivših otroških vrtcev ONAIRC, ki se je sestala na skupnem sestanku 7. 10. 1977 in zaprosila za sestanek pri županu, bo sprejeta danes, 21. t.m., ob 17. uri. Zbirališče pred občinsko palačo ob 16.45.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Sezona 1977/78

OTVORITVENA PREDSTAVA

OTON ŽUPANČIČ

VERONIKA DESENIŠKA

tragedija v dveh delih (pet dejanj)

Ob stoletnici pesnikovega rojstva

Scena: VLADIMIR RIJAVEC
Kostumi: MIJA JARČEVA
Glasba: MOJMIR SEPE
Režija: JOŽE BABIČ

Jutri, 22. t.m., ob 20.30 abonma red F — sindikalni.

ZADRUGA NAŠ KRAS

vabi na otvoritev razstave risb in miniatur, ki jo prireja v Kraški galeriji v Velikem Repnu

prof. Josip Korošec-Nini

Otvoritev bo v soboto, 22. oktobra, ob 20.30.

VLJUDNO VABLJENI!

PD SLOVAN - PADRIČE

vabi vse bivše pevce na vajo (za nastop, ki bo 1. novembra ob spomeniku padlim v NOB na Padričah), ki bo danes ob 20.30 v zadružnih prostorih na Padričah.

Odbor

SPDT

javlja, da se začne predsmučarska telovadba za odrasle danes, 21. t.m., ob 20.30 na stadionu 1. maj. Vodil bo prof. G. FURLANIČ, ki bo nudil vse informacije na mestu.

Izleti

SPDT priredi v nedeljo, 23. t.m. popoldanski izlet v Glinščico, skupaj s planinskim društvom VIATOR iz Ljubljane. Zbirališče ob 12.30 v Bazovici pri spomeniku bazoviškim žrtvam.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - TEL. 61-000

TEČAJI VALUT V MILANU DNE 20. 10. 1977

Ameriški dolar:	debeli	877.—
	drobni	850.—
Funt šterling		1550.—
Švicarski frank		384.—
Francoski frank		179.—
Belgijski frank		24,50
Nemška marka		382.—
Avstrijski šiling		53.—
Kanadski dolar		755.—
Holandski florint		355.—
Danska krona		135.—
Švedska krona		173.—
Norveška krona		152.—
Drahma:	debeli	20,50
	drobni	20,50
Dinar:	debeli	41.—
	drobni	41.—

MENJALNICA
vseh tujih valut

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; **Bazovica:** tel. 226-165; **Opčine:** tel. 211-001; **Prosek:** tel. 225-114; **Božje polje - Zgonik:** tel. 225-596; **Nabrežina:** tel. 200-121; **Sesljan:** tel. 209-197; **Žavlje:** tel. 213-137; **Milje:** tel. 271 124.

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE TRST

PONOVITVE «VERONIKE DESENIŠKE»

jutri, 22. t.m., ob 20.30 za abonma red F — sindikalni;

v nedeljo, 23. t.m., ob 16. uri za abonma red G — popoldanska predstava na dan praznika

VERDI

Pri gledališki blagajni so na razpolago abonmajske izkaznice reda A, B in C za operno sezono 1977/1978, ki se bo začela 27. oktobra z gala predstavo Puccinijeve opere Turandot.

TEATRO STABILE

dramska sezona 1977/78.

Osem kuponov za 10 predstav v abonmaju. Prodaja pri osrednji blagajni (Pasaža Protti) in vpisovanje pri krožkih podjetij, združenj, sindikalnih organizacij in šol. Posebni kupoji za delavce, upokojence in mladino. Informacije: Teatro Stabile, telefon 567201.

Kino

Ariston 16.00 «Il giorno dell'Assunta». Tito Schirinzi, Leopoldo Trieste. Barvni film.
Mignon 16.30 — 22.00 «Lisztomania». Ringo Starr in Roger Daltrey. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Nazionale 16.00 «Suor Emanuelle». L. Gemser, Monika Zanchi. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Grattacielo 16.00 «Porci con le ali». Cristiana Mancinelli, Franco Bianchi. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Excelsior 16.00 «Certi piccolissimi peccati». Jean Rochefort, Claude Brasseur, Daniele Delorme. Barvni film
Fenice 16.30 «La ragazzina di Parigi». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Eden 16.00 «Colpo secco». Paul Newman. Barvni film.
Ritz 15.30 «La croce di ferro». James Mason, Senta Berger, J. Coburn, M. Schell. Prepovedan mladini 14. letom.
Filodrammatico 16.00—22.00 «Confessioni morbose di una ragazzina». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.30 «L'inquilina del piano di sopra». Lino Toffolo, Silvia Dionisio, Pippo Franco. Barvni film.
Aurora 16.15 «Una donna alla finestra». Romy Schneider. Barvni film.
Capitol 16.00 «Rocky». Silvester Stallone. Barvni film.
Moderno 16.00 «Rocky». Silvester Stallone. Barvni film.
Impero 16.30 «La pantera rosa sfida l'ispettore Clouseau». Barvni film.
Ideale 16.30 «La punition». Karin Schubert. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Vittorio Veneto 15.45 «Storie di vita e malavita». Adelina Tattilo. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Astra 16.00 «La battaglia di Midway». H. Fonda, Charlton Heston. Barvni film.
Radio 16.00 «Un uomo chiamato cavallo». Richard Harris. Barvni film.
Volta (Milje) Zaprto.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 21. oktobra
URŠKA

Sonce vzide ob 6.29 in zatone ob 17.10 — Dolžina dneva 10.41 — Luna vzide ob 14.25 in zatone ob 0.26.

Jutri, SOBOTA, 22. oktobra
ZORISLAVA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 15,3 stopinje, najnižja 12,8, ob 13. uri 15,3 stopinje, zračni tlak 1028,6 mb rahlo pada, vlaga 80-odstotna, nebo 7 desetink pooblačeno, slaba vidljivost, veter severozahodnik 5 km na uro, morje mirno, temperatura 17,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 20. oktobra 1977 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 11 oseb.

UMRLI SO: 57-letni Matteo Burra, 77-letni Gastone Toffoletto, 57-letni Angelo Frankovic, 76-letna Ersilia Burlini vd. Demarchi, 77-letna Anna Catalan vd. Vecchiet, 87-letna Carmela Valentini, 67-letni Egidio Famea, 68-letni Renato Donati, 73-letni Vladimir Bak, 77-letna Giovanna Zobec por. Slavec, 76-letni Umberto Proni.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Miramarski drevored 117, Ul. Combi 19.

(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)

Largo Piave 2, Borzni trg 12.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Largo Piave 2, Borzni trg 12.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. št. 732-627.

NADALJUJE SE PROTESTNO GIBANJE V VRTCIH

Tudi barkovljanski vrtec od včeraj zjutraj zaseden

Predstavnika KPI vložila na župana in odbornika za šolstvo vprašanji v zvezi z rešitvijo položaja

Val nezadovoljstva okrog perečega problema vrtcev bivše ONAIRC se v naši pokrajini še stopnjuje. Zadnji člen dolge verige protestov, je zasedba barkovljanskega otroškega vrtca, ki so jo izvedli včeraj zjutraj s skupno akcijo tako slovenski kot italijanski starši. Protestno gibanje v Barkovljah so izzvale predvsem tri temeljne pomanjkljivosti, ki zadevajo pomožno in učno osebje (tu je kočljiv problem plača), okrnjen urnik (pouka je samo dve uri dnevno) in refekcija. Zadnji točki zadevata predvsem starše, saj podnevi nimajo kam dati otrok, ker so večinoma vsi zaposleni na delovnih mestih.

Da bi se nevzdržno stanje takoj izboljšalo, zahtevajo starši poseg krajevnih ustanov. Probleme okrog otroškega vrtca pa bodo obravnavali v soboto, 22. oktobra, na skupnem zborovanju na Trgu Papa Giovanni. Na zborovanje so povabili tudi vse pristojne oblasti, do tedaj pa bo barkovljanski vrtec zaseden.

V zvezi s protestnim gibanjem v otroških vrtcih sta predstavnika KPI Fausto Monfalcon in Fabio Inwinkl naslovila na župana in občinsko odbornico za šolstvo vprašanje, kjer zahteva takojšnje sklicanje svetovalske komisije, ki mora preučiti nastalo stanje in poiskati ustrezne rešitve. Monfalcon in Inwinkl nadalje vztrajata, da je treba do potankosti preučiti nov zakon o upravljanju otroških vrtcev in to v okviru napredne socialne služnosti, ki jo vrtci v naši družbi opravljajo.

Ista komunistična predstavnika sta postavila tudi vprašanja v zvezi s protestom in zasedbo, ki je v teku na zavodu «Sergio Laghi». Zavod namreč nima ustreznih razredov, poleg tega je še stavba za dijake nevarna, saj se dobesedno ruši.

Inwinkl in Monfalcon vprašujeta odborništvo za šolstvo, kaj namerava narediti, da bi se stanje normaliziralo.

ZARADI OTROŠKIH VRTCEV

Drevi v Boljuncu javni sestanek

Kot je bilo dogovorjeno na sestanku dne 17. t.m., na katerem se je razpravljalo o nevzdržnem stanju otroških vrtcev, bo drevi, ob 20. uri v občinskem gledališču «F. Prešeren» v Boljuncu sestanek, da se pregleda razplet dogodkov zadnjih dni. Dolinska občinska uprava vabi vse starše, učno in neučno osebje, predstavnike šolskih svetov, sindikalnih organizacij in šolskih oblasti, da se sestanka polnoštevilno udeležijo.

Matere v zasedenem barkovljanskem vrtcu

Z IZGOVOROM, DA JE TREBA OMEJITI PROIZVODNJO NEKATERIH IZDELKOV

Vodstvo Italsider je potrdilo vpis 550 delavcev v dopolnilno blagajno

Ukrep, ki naj bi veljal za tri mesece, bi prizadel skupno 6.500 delavcev v šestih obratih Italsider v vsej državi - Odločno nasprotovanje sindikatov na vsedržavni in na krajevni ravni

Kot hladna prha je prišla včeraj prav med množično sindikalno manifestacijo, iz Rima vest, da je vodstvo družbe Italsider sprožilo postopek za začasen vpis 6.500 delavcev v dopolnilno blagajno. Ukrep naj bi veljal tri mesece, prizadeti pa naj bi bili delavci zaposleni v obratih v Trstu, Bagnoliju, Marghera, Novi Ligure, Savoni in Tarantu. Italsider opravičuje ukrep z izgovorom, da je treba omeliti proizvodnjo nekaterih železarskih izdelkov, po katerih se je povpraševanje na tržišču v zadnjem času občutno zmanjšalo. Namen o vpisu 6.500 delavcev, od teh 550 v Trstu, v dopolnilno blagajno so sporočili predstavniki Finsider na srečanju s predstavniki sindikalne zveze kovinarjev FLM, ko bi morali začeti razpravo o predlogih za preosnovo državnega železarstva, ki so jih pred osmimi meseci predložile sindikalne organizacije. Zaradi tega sporočila vodstva družbe Italsider so predstavniki FLM prekinili pogajanja.

Ko se je razširila ta vest, se je v Trstu sestalo pokrajinsko tajništvo sindikalne federacije CGIL - CISL - CCdL/UIL skupno s pokrajinskim tajništvom FLM. Sindikalni predstavniki so podrobno proučili ozadje sklepa, po katerem naj bi moralo s 15. novembrom 550 delavcev v dopolnilno blagajno in sklenili, da odločno zavrnejo to namero, ki je v očitnem nasprotju z obvezami vlade z dne 12. septembra letos in ki je posledica pomanjkanja smotrnega načrtovanja dela železarske industrije v Italiji. Pokrajinska sindikalna federacija CGIL - CISL - CCdL/UIL in FLM označujeta sklep družbe Italsider kot provokacijo in že sedaj odločno zavračata ta sklep in vabita politične sile in krajevne uprave, naj čimprej in čim enotneje posredujejo za preklic ukrepa, ki bi hudo prizadel stanje zaposlitve v našem mestu.

Sicer pa se je proti temu sklepu včeraj zavzelo tudi vsedržavno vodstvo sindikata kovinarjev. Železarji so tako že zahtevali vsedržavno stavko kovinarjev, s katero naj bi podprli zahtevo po prekinitvi s sedanjo politiko upravljanja podjetij z državno soudeležbo, v katerih se stalno krči število delovnih mest. Sklep po vpisu delavcev v dopolnilno blagajno pa so zavrnili še zlasti zato, ker na tak način ni mogoče reševati krize v industrijskih obratih in ker vodstvo podjetja noče uvesti proizvodnje drugih izdelkov ter noče tehnološko prenoviti naprav.

Konferenca o preosnovi trgovine

V Trstu je bila te dni konferenca z naslovom «Preosnova trgovine», ki jo je organiziralo tukajšnje združenje trgovcev na drobno. O tem vprašanju je spregovoril predstavnik «Confesercenti» Dall'Arsa, ki je poudaril, da se trgovci na drobno v Italiji zavzemajo za preosnovo, ki jo predvideva novi zakon o trgovini, vendar pa da je treba preosnovo raztegniti na vse člene trgovinske verige. Samo tako bo namreč mogoče ohraniti cene na upravičeni ravni, medtem ko se danes dogaja, da se cene blaga v prodaji na drobno dvigajo predvsem zaradi stroškov, ki nastajajo na ravni trgovine na debelo, pri grosistih, v prevozu, zaradi bančnih obresti, ob uvozu in pri skladiščenju blaga.

Osem mesecev zapora za mladega desničarja

Tržaško kazensko sodišče, ki mu je predsedoval dr. Visalli, je včeraj obsodilo pogojno na 4 mesece zapora, 4 mesece pripora in 80.000 lir globe 19-letnega simpatizerja neofašistične organizacije Fronte della gioventù Antonia Camarco, ki so ga agenti političnega oddelka tržaške kvesture aretirali v soboto med manifestacijo, ki so jo priredili fašisti iz protesta proti prepovedi shoda misovskega prvaka Almiranteja v Trstu. Agenti so prijeli mladeniča, ker je imel pri sebi železno palico. Camarca pa se jim je uprl ter se je moral zaradi tega zagovarjati tudi zaradi upiranja javnemu funkcionarju. Tožilec Brenci je zhteval obsodbo na 4 mesece zapora in 6 mesecev pripora, medtem ko je zagovornik Giacomelli zahteval najnižjo možno kazen.

VERJETNO NA POMLAD PRIHODNJEGA LETA

Poimenovanje nabrežinske osnovne šole preloženo

Glavni vzrok je tehnične in organizacijske narave

Kljub naporom odbora in še posebej naporom skupine učiteljic, da bi spravili pod streho slovesnost ob poimenovanju nabrežinske osnovne šole po Virgilu Ščeku, so se morali marljivi organizatorji predáti: v letošnjem letu poimenovanja ne bo. Prenesti ga bodo morali na spomlad prihodnjega leta, ko bo primerna priložnost spet tu. Naslednje leto bo namreč 30-letnica smrti Virgila Ščeka. Materiala je že precej zbranega (fotografska dokumentacija, pričevanja o njegovi konfinaciji, njegovi članki in drugo). Akcija ni stekla, kot bi morala in je v tem trenutku zbranih le za okoli tretjino potrebnih sredstev, kar bi tako ali tako zavrlo realizacijo pobude v letošnjem letu. Glavni vzrok je tehnične narave: predvsem primanjkuje časa za izdelavo doprsnega kipa. Tako se bo poimenovanje nabrežinske osnovne šole pridružilo času, ko naj bi poimenovali še druge tri slovenske osnovne šole v občini — osnovno šolo v Šempolaju po Stanislavu Grudnu (padlem partizanu), osnovno šolo v Sesljanu po Karlu Štreklju (prosvetnem delavcu iz druge polovice 19. stoletja) in osnovno šolo v Medji vasi po Jožefu Štanti (učitelju v času pred prvo svetovno vojno). Od skupno devetih slovenskih osnovnih šol v občini, bo za poimenovanje, ko se bo polegel vihar boja za kandidate, v kratkem zaprosilo še ostalih pet šol (Štivan, Devin, Mavhinje, Slivno in Cerovlje). Slednjemu so prošnjo za poimenovanje po Miroslavu Velharju zavrnili že pred petimi leti.

I. Pertot

● **Tržaška direkcija** državnih železnic sporoča, da še vedno vozi brzovlak štev. 1578 na progi Trst - Benetke, ki bi ga bili morali predvidoma ukiniti s 15. oktobrom. Vlak vozi ob delavnikih, razen ob sobota. Odhod iz Trsta je ob 17.10, prihod v Tržič ob 17.33 in odhod iz Tržiča ob 17.35. Brzovlak se ustavi še v Cervignanu, S. Giorgiu di Nogaro, Latisani, Portogruaru in S. Donà di Piave. Prihod v Mestre je ob 19.22, v Benetke pa ob 19.35.

Predračun za šole s celodnevnim poukom

Pred dnevi se je na nabrežinskem županstvu sestala tako imenovana komisija za pravico do študija, ki je razpravljala o problematiki občinskih šol s celodnevnim poukom. Razprava v komisiji, v kateri so zastopani občinski in zavodni organi ter predstavniki učiteljev in staršev, se je v glavnem sukala okoli predračuna, ki ga je treba predložiti deželi. Predračun, ki v glavnem sledi načrtu didaktičnega ravnateljstva po obliki in višini v posameznih postavkah (največja in najbolj bremenjujoča je postavka o pomožnem osebju), predvideva znesek v višini nekaj nad 30 milijonov lir in se tako le malo razlikuje od lanskega.

I. Pertot

Vremenske razmere so se izboljšale

Tudi včeraj dopoldne je megla izredno otežkočala promet po vsej deželi. Na cestah in na avtocesti se je promet odvijal počasi, zaprto pa je bilo tudi letališče v Ronkah. Odpadla sta jutranja poleta v Rim in v Milan, v poznih dopoldanskih urah pa so se vremenske razmere izboljšale in promet je redno stekel, tako na cestah kot tudi na letališču.

S SEJE GLAVNEGA ODBORA SGZ

Večja aktivnost na upravnem in na sindikalnem področju

Prve dni decembra redni in izredni občni zbor - Nagrajevanje zaslužnih članov združenja

Glavni odbor Slovenskega gospodarskega združenja je na ponedeljkovi seji sklenil, da bosta tako izredni kot redni občni zbor organizacije prve dni decembra. Sejo je odprl z daljšim poročilom o delovanju združenja predsednik Bole, ki je med drugim navedel številne posege in posvete, ki so jih predsedstvo in ostali organi združenja imeli z raznimi organi javne uprave kot EZIT, pokrajinsko upravo, trgovinsko zbornico, kraško gorsko skupnostjo, medparlamentarno komisijo za prevoze, z deželnim odbornikom za industrijo in trgovino Stopperjem, za razvoj in uveljavitev slovenskega gospodarstva.

Omenil je tudi sindikalno dejavnost, ki sicer ni bila najbolj živahna na vseh področjih delovanja združenja, je pa zabeležila pomembne uspehe, zlasti na obrtniškem in gostinskem področju. Predsednik Bole je poudaril važnost imenovanja predstavnika SGZ v deželno posvetovalno komisijo za izvajanje gospodarskega dela osimskih sporazumov. V nadaljevanju je še omenil številne pereče probleme, ki težijo organizacijo in ki jih je treba čimprej rešiti.

Zakaj je bila vložena večina prizadevanj Slovenskega gospodarskega združenja v tekočem letu v izboljšavo upravne službe, je poročal direktor Kocjančič, ki je s statističnimi podatki prikazal sedanje stanje funkcionalnosti uradov SGZ, ki so z moderno elektronsko tehnologijo in specializiranim znanjem osebja dosegli visoko kakovostno raven, tako da lahko v vsaki podrobnosti zadovoljivo in rešijo številne probleme raznolikega članstva, ki ga ima SGZ.

V diskusiji, ki se je nato razvila in v katero so posegli številni odborniki, so zlasti obravnavali problem možnosti nadaljnjega razvoja SGZ z novimi pobudami in prijemi, primerno reklamizacijo in povečanim delovanjem zlasti na sindikalnem področju. V ospredju je bila zlasti vloga SGZ pri izvajanju gospodarskega dela osimskih sporazumov in utrditve vpliva pri oblasteh in sorodnih organizacijah.

Drugi del seje je bil posvečen rednemu občnemu zboru, ki ga je treba zaradi tehničnih razlogov imeti v tekočem letu in o potrebi prilagoditve dosedanjih pravil novi gospodarski in socialni stvarnosti, predvsem pa iz nujnosti pritegnitve čimvečjega števila članov k delovanju v posameznih strokah. Odobrili so zato osnutek prilagoditve pravil, ki bo predložen v odobritev izrednemu občnemu zboru, ki bo isti dan kot redni, ki bo tako notranjedelovnega značaja in ne manifestativen.

Za zaključek so še sprejeli sklep, da nagradijo dolgoletne člane Slovenskega gospodarskega združenja s primerno manifestacijo, ki naj ima čimbolj svečan izraz. K.V.

ZA RAZVOJ TURIZMA

Dežela v tesnih stikih s Hamburgom

Na seji upravnega sveta tržaške letoviščarske ustanove, ki jo je vodil predsednik posl. Tombesi, je bil prisoten tudi deželni odbornik za turizem prof. Renato Bertoli. Ta je upravnike ustanove seznanil z važno pobudo, ki ima namen pritegniti pozornost turističnih uradov Hamburga do kulturnih, umetniških in naravnih lepot Furlanije - Julijske krajine. S tem bi nemške turiste preusmerjali v našo deželo, kar bi bilo predvsem velike finančne koristi.

Da bi pobuda dobila res konkreten značaj, so načrtovali v začetku leta 1978 v Hamburgu teden Furlanije - Julijske krajine. Prebivalcem tega nemškega mesta bodo posredovali gastronomske specialitete, predvajali bodo filmske dokumentarce ter priredili več tiskovnih konferenc, tako da bodo meščani Hamburga dobili popolno in prijetno sliko naše dežele.

Ob tej priložnosti je predsednik ustanove posl. Tombesi zaprosil deželnega odbornika, naj posreduje pri oblasteh, da bo čimprej dograjen kongresni center na pomorski postaji. Opozoril je še, da je dežela v ta namen že nakazala podporo v znesku 400 milijonov lir, zaradi česar naj se dela za kongresni center v kratkem začnejo.

Odprta razstava «AVTEC 77»

Na sejmišču pri Montebelu so včeraj brez vsake slovesnosti odprli specializirano razstavo barv, lakov in prevlek z naslovom «AVTEC 77», ki bo trajala do ponedeljka, 24. oktobra. Gre za razstavo, ki zanima v prvi vrsti pleskarje, dekoraterje in druge obrtnike, hkrati pa tudi široko občinstvo, saj vsakdo lahko najde na njej pripraven material in orodje za razna dela v stanovanju. V okviru razstave organizira deželna ustanova za razvoj obrtništva ERSA dva študijska dneva, namenjena obrtnikom: prvi «dan» bo v sporedu danes, z začetkom ob 10. uri. Spregovorili bodo izvedenci A. Speranza, D. Malamici, E. Bolamperti in F. Cinti. Jutri pa bo skupen obisk obrtnikov v paviljonu «E», kjer je nameščena razstava. Na trgovinski zbornici bodo dopoldne podelili priznanja «srebrne lopatice» obrtniškim tvrdkam, ki so se v zadnjem času izkazale s svojimi izdelki in z vzgojo mladih kadrov.

V ponedeljek, 24. t.m., bo v društveni dvorani Igo Gruden v Nabrežini predaval

dr. DRAGOMIR LEGIŠA

ob 30. obletnici pariške mirovne pogodbe.

Sledila bo debata.
Začetek ob 20.30.

VLJUDNO VABLJENI!

BENEŠKI DNEVNIK

V PONEDELJEK OBISK DELEGACIJE ZADRUŽNE ZVEZE SR SLOVENIJE

Gostje se bodo zadržali v Nadiških dolinah

V Nadiških dolinah je vzbudila veliko zanimanje vest, da bo prišla v ponedeljek na obisk delegacija Zadružne zveze Slovenije. Pred kratkim so namreč Ljubljano obiskali zadružniki iz Beneške Slovenije.

V ponedeljek bo torej prispela v naše doline slovenska delegacija, ki jo sestavljata med drugimi predsednik Zadružne zveze Slovenije inž. Peter Petelin, ki je obenem podpredsednik Zveze zadružnikov Jugoslavije in poslanka socialistične republike Slovenije Mara Rupena (članica ženskega gibanja v mednarodni zadružni zvezi).

Gostje iz Slovenije bodo obiskali kmetijski obrat Zorzettig v Spešši ter živinorejske zadruge na območju Barnasa in Ažle. Tu bodo obiskali zadružno mlekarno v Ažli, dar Socialistične republike Slovenije. Prav tako bodo obiskali družine, ki prebivajo v hišah, ki jih je Slovenija darovala potresencem.

V zadružni mlekarni v Ažli bodo goste pričakali predstavniki zveze in zadrug, Coldiretti in Kmečke zveze, deželnega kmetijskega odborništva, ERSA, krajevnih občin in skupnosti, ter poleg predstavnikov raznih kulturnih krožkov tudi predstavniki ANPI in ARCI.

Nedvomno bo na tem srečanju predmet razprave nadaljnje sodelovanje med območji na obeh straneh meje tudi v konceptu uresničevanja osimskega sporazuma. Ponedeljkov obisk bo s tem obogatil dosedanje sodelovanje med zadružniki iz Slovenije in dežele Furlanije - Julijske krajine. Pri tem je prav, da se spomnimo obiska na Tolminskem in Kobariškem, razgovor o problemih obnove potresnih območij, obisk slovenskih zadružnikov pri zadružnih hlevih v Furlaniji in vse ostale pobude, ki so težile k poglabljanju in izboljšavi medsebojnih stikov ter sodelovanja med obmejnimi kraji.

To zadružniško sodelovanje se tesno prepleta s kulturnim, političnim in sindikalnim sodelovanjem med Italijani in Slovenci. Pri tem ima pomembno vlogo zadružna mlekarna v Ažli, saj se njen tajnik Tropina in predsednik Marinig trudita, da bi ta obrat čimboli prispeval pri izmenjavi zadružnih izkušenj in pri poglabljanju prijateljstva med narodi.

Na koncu naj omenimo, da bodo v delegaciji najštevilnejše ženske, kar zadobi poseben pomen v iskanju stikov med zadružnicami in delavkami Slovenije, Beneške Slovenije ter dežele Furlanije - Julijske krajine.

V ČEDADU

Ostavka odbornika za kmetijstvo

Čedadski odbornik za kmetijstvo Adalutti (KD) je podal ostavko. Ostavka je v zvezi s trenji znotraj demokrščanske stranke, ki so nastala glede problema rajonskih svetov. Predstavniki krščanske demokracije namreč očitajo županu, da je dal na dnevni red občinske seje krajevne svete, ne da bi počakal, da najdejo predstavniki raznih struj v stranki skupni jezik.

Tajnik čedadske krščanske demokracije je izjavil, da bodo do naslednje občinske seje rešili spore v stranki in takrat bodo lahko z občinskim svetom sodelovali.

V kratkem v Reziji gradnja važne ceste

Prejšnje dni je komisija tehnikov in upraviteljev pregledala področje Selle Carnizze (Tanacarnici) po poti, ki pelje iz Liščaca do Učje. Ta pot bi lahko postala važen cestni vozel, saj bi povezala Učjo z drugimi središče. Poleg tega bi bila nova cesta velikega gospodarskega pomena, ker bi bila speljana skozi področje, ki gre med gozdovi, travniki in pašniki. Leti bi tako zaživeli in bili uporabni za gospodarsko proizvodnjo. Prav tako bi imela cesta znaten turistični pomen.

Cesta sama na sebi ne bi bila dolga (samo 15 km), vendar bi imela povezovalno vlogo, saj bi združevala Soško dolino (Zaha) s Tersko dolino (Na Bili) ter Slovenijo s Karnijo.

Ker se z jugoslovanske strani trdi, da bi bilo treba razviti cestno omrežje ob meji (tudi glede na osimski sporazum), je to možnost, da Rezija in njeno področje končno le polnokrvno zaživita.

JADRANSKI KOLEDAR 1978 IN KNJIŽNA ZBIRKA

VSE O GOBAH
priročni vodnik
KRVAVO POSOČJE
kronika vojnih dogodkov
VILLETTE
svetovni roman
SELIVCI
domača zbirka pesmi

Prednaročniška cena 8.500 lir
Polna cena 12.000 lir

NAROČILA IN PREDPLAČILA

Preko poštne položnice z nakazilom 8.500 lir na tekoči račun 11/5374 za Založništvo tržaškega tiska, Montecchi 6, 34137 TRST — z navedbo: za Jadranski koledar in točnim naslovom naročnika.

Osebno na upravi ZTT, Ul. Montecchi 6, soba 18, TRST.

V Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, TRST.

Na uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. 24 Maggio 1, GORICA.

SAMO DO 31. OKTOBRA POPUST 3.500 LIR PRI PREDNAROČILU

Mali oglasi

RJAVA LOVSKA PSICA izgubljena med Saležem, Samatorco in Zgonikom. Telefon 751667.

NA POBUDO OBČINSKE KONZULTE ZA SLOVENSKA VPRAŠANJA

Koristno soočanje o vprašanjih vrtcev s strani vseh odgovarjajočih činiteljev

Na vidiku rešitev trenutnega pomanjkanja vzgojiteljic v slovenskih vrtcih - Še vedno odprto vprašanje druge sekcije v Štandrežu

Člani občinske konzulte za slovenska vprašanja in slovenski občinski svetovalci v goriškem občinskem svetu so se prejšnji večer soočili z realnostjo in še odprtimi vprašanjih v slovenskih osnovnih vrtcih v občini Gorica. Na sestanek, ki ga je sklicala slovenska konzulta, so prišle tudi nekatere otroške vrtnarice. Na žalost se niso vse odzvale vabilu, da bi bila slika položaja v šestih otroških vrtcih popolna. Sejo je vodil podpredsednik konzulte dr. Mirko Primožič, poleg članov konzulte pa so bili prisotni občinski svetovalci Brajnikova, Waltritsch, Paulin in Bratuž.

Kot je znano, je bilo okrog slovenskih vrtcev v začetku tega šolskega leta dvignjenega precej prahu. Goriška občinska uprava je obljubila odprtje druge sekcije v vrtcu v Ul. Vittorio Veneto, pristojni faktorji (ONAIRC, šolsko skrbništvo in občina) pa so zavrnili odprtje druge sekcije v slovenskem vrtcu v Štandrežu. Medtem ko v mestu upravlja vrtec občina, spada drugi pod državno upravo, ker je bil do lanskega šolskega leta v sklopu ONAIRC.

Kar se tiče treh vrtcev, ki jih v mestu Gorici upravlja goriška občina, t.j. vrtec v ulicah Vittorio Veneto, Torriani in Forte del Bosco, je bilo ugotovljeno, da so prostorska vprašanja vsaj zasilno rešena. Odprt je še vedno problem vrtca v Ul. Forte del Bosco, v katerega zahajajo, potem ko je bil lani zaprt vrtec v Ul. Croce, otroci iz severnega dela mesta. Morda že čez leto ali dve bodo odprli novo stavbo vrtca v Ul. Campi, kjer bo dovolj prostora za dve sekciji vrtca za otroke iz severnega in zahodnega dela mesta. V Ul. Vittorio Veneto pa imajo že na razpolago sobo za drugo sekcijo, pomožno osebje za dve sekciji, ni pa še vzgojiteljice.

Prejšnji teden je občina objavila razglas za dodelitev mest slovenskih otroških vrtnaric. Kaže, da so se v teh dneh nekatere že javile in morda bo vprašanje dejanskega odprtja druge sekcije v tem vrtcu rešeno v kratkem. Odprta pa so še vedno vprašanja opreme v nekaterih vrtcih.

Drugačen je položaj v vrtcih bivše ustanove ONAIRC, ki so z letošnjim šolskim letom prišli pod neposredno državno upravo in sicer v sklop didaktičnih ravnateljstev. Prenos pristojnosti so izvedli šele zadnje dni septembra, zato so mnoge stvari še vedno neurejene. Ni še znano, kdo bo odslej odgovarjal za osebje, tako vzgojiteljsko kot za pomožno.

O vprašanjih, ki zanimajo Štandrežce v zvezi z odprtjem druge slovenske sekcije v tamkajšnjem vrtcu, bo govor na sestanku, ki ga bo slovenska konzulta sklicala v Štandrežu v sodelovanju z rajonsko konzulto. Prav tako bo treba rešiti še druga odprta vprašanja v slovenskih vrtcih, ki so sedaj pod državno upravo.

Jasno je bilo na sestanku postavljeno vprašanje dosledne uporabe slovenskega jezika v slovenskih otroških vrtcih. Naša javnost ne bo več dopuščala, da se s tem nekateri na nevaren način igračkajo. To škoduje našim vrtcem in naši šoli sploh.

Na sestanku so bila tudi postavljena vprašanja neposrednega sodelovanja staršev pri vodenju vrtcev, kot to predvidevajo pooblaščeni šolski odloki, poudarjena je bila tudi važnost enotne uprave slovenskih otroških vrtcev. Sedanja razcepljenost med različnimi upravami samo škoduje njihovemu enotnemu vodenju.

Konzulta za slovenska vprašanja bo številna odprta vprašanja strnila in jih posredovala občinski upravi.

Posvet o goriškem gospodarstvu v luči zaostrovanja krize

Precejšnje zanimanje vlada v goriških gospodarskih krogih za današnji posvet o gospodarskem položaju v pokrajini, ki ga je pripravilo vodstvo družbe De Licia ob sodelovanju združenja industrijcev.

Čeprav je glavna tema srečanja, ki se bo začelo danes popoldne ob 16. uri v dvorani goriške trgovinske zbornice, namenjena analizi gospodarskih gibanj ter analizi upadanja zaposlitvene ravni, bodo veliko pozornosti namenili tudi obravnavanju vprašanja kreditne politike. Prav nekateri restriktivni ukrepi na tem področju, naj bi namreč pripomogli k temu, da se je goriško gospodarstvo naenkrat znašlo v hudih težavah.

Uvodno poročilo na srečanju bo podal priznani ekonomist prof. Cardinali, medtem ko bo senator Martina orisal možnost deželnih posegov na kreditnem področju.

Roparji z milijoni že na varnem?

Preiskava za izsleditev drznih roparjev, ki so v sredo iz Bance del Friuli v Tržiču odnesli nad trideset milijonov lir je v polnem teku. Vendar pa zgleda, da preiskovalcem do zdaj ni uspelo zbrati kaj oprijemljivih podatkov, razen seveda izjav uslužbencev ter ženske, ki je srečala roparje pred banko.

Z OBČNEGA ZBORA KONZORCIJA ZA PREVOZE

Začrtane smernice za skladen razvoj prometa na ožjem področju in v deželi

Kriteriji za združevanje podjetij - Kakšna naj bo politika cen in kdo naj krije poslovno izgubo?

Prejšnji teden je bil v Tržiču redni občni zbor Konzorcija za prometno območje, ki obsega goriško in tržaško pokrajino in na katerem so poleg drugih zadev razpravljali in odobrili proračun za prihodnje leto. Bolj kot gole številke iz omenjenega dokumenta, ki predvideva v letu 1978 skoraj 2 milijardi lir dohodkov in prav toliko izdatkov, so zanimive nekatere ugotovitve o dosedanjem načinu dela pri urejevanju cestnega, železniškega, letalskega in pomorskega prometa in smernice za bodoče delo, zapopadene v poročilu, ki ga je pripravil predsednik konzorcija prof. Ferrari.

Uvodoma je prof. Ferrari omenil, kako se je vprašanje urejevanja prometa tako osebnega kokar blagovnega, ves čas popolnoma zanemarjalo. Enotnih pogledov, kako naj bi se to vprašanje reševalo ni bilo, zato je pač vsakdo vlekel vodo na svoj mlin. Na srečo pa so se stvari, čeprav počasi, le začele premikati, zlasti ko je bila glavna beseda na tem področju prepuščena deželam. S tem pa še ni rečeno, da se bo stanje zdaj naenkrat spremenilo, kajti težko je popravljati stare napake in nadoknaditi zamujeno.

Nadoknaditi zamujeno je eden glavnih ciljev tudi na področju Furlanije - Julijske krajine. In tukaj velja pripomniti, da je bilo v sorazmeroma kratkem času napravljenega marsikaj, recimo izdelava načrtov za ureditev prometa na širših zaokroženih teritorialnih enotah. Konzorcij, ki mu je bila poverjena naloga usklajevanja prometa v goriški in tržaški pokrajini deluje že dalj časa, te dni pa je zaživela podobna ustanova tudi za pordenonsko področje. Sicer pa je teritorialna porazdelitev le prvi korak, meni prof. Ferrari, nadaljnji korak, meni prof. ustrezna daljnovidna politika cen. In pri tej točki se po navadi zmeraj zatakne. Kdo naj javnim podjetjem, ki skrbijo za prevoz (predvsem oseb) nadoknadi razliko med politično ceno, in ekonomsko ceno? Do zdaj je to delala dežela, kako pa bo v bodoče? Prav glede cen pa se pojavljajo zelo različna stališča. Eni zagovarjajo, da bi morala javna podjetja v večji meri zaščititi manj premožne sloje in jim omogočiti torej cenejši vozni listek, drugi spet trdijo, da bi bilo za sanacijo proračunov krajevnih uprav, od katerih so javna podjetja odvisna, politično ceno približati ekonomski ceni.

Jasno je, da je treba tako v prvem, kakor v drugem primeru zagotoviti denarna sredstva za kritje izgub oziroma primanjkljaja.

S kakšnimi nalogami se bo treba spoprijeti v prihodnjem letu na področju prevozov v tržaški in goriški pokrajini pa je nakazal prof. Ferrari v nadaljevanju poročila. Zdaj, ko je bilo celotno ozemlje dežele porazdeljeno na širša področja, se bo treba lotiti reševanja ureditve prometa v vsakem območju posebej. Računati je treba namreč na usklajeno akcijo, ki naj v največji možni meri pripomore h koriščenju obstoječih prometnih infrastruktur.

Preureditev naj bi se izvedla v treh delih. Prva faza izvajanja je že v teku in prihodnji mesec bo na razpolago obsežna študija o obstoječem stanju, medtem ko se bodo proti sredini prihodnjega leta lotili uresničevanja druge faze načrta. Vse skupaj pa naj bi speljali nekako do sredine prihodnjega leta. Pri tem načrtu bodo upoštevali eno samo glavno smernico: v prevozu je treba zagotoviti take pogoje, da se bodo občani zmeraj bolj posluževali javnih prevoznih sredstev.

Kaj predvideva omenjeni načrt za Goriško? Že dalj časa je govor o združitvi treh zdaj ločenih javnih podjetij. Z načelnega vidika je sicer stvar enostavna, s praktičnega vidika pa odpira vrsto pomembnih vprašanj, ekonomsko-finančnega značaja pa tudi drugih, recimo glede ureditve staleža zaposlenih. Pred združitvijo je treba podrobno oceniti celotno vprašanje, predvsem pa je treba krajevnim ustanovam, ki so zdaj udeležile v omenjenih podjetjih jasno povedati, kakšna finančna bremena si bodo prevzele in kakšne usluge bodo uživali njihovi občani. Torej potrebno je vse natančno preudariti, kajti nesmiselno bi bilo ustanavljati podjetje, ki bi potem zaradi takšnih ali drugačnih težav ne moglo uspešno poslovati. Sicer pa je primerov takih površnih odločitev dovolj.

Leto 1978 bo najbrž prineslo tudi vrsto težav kar se tiče obnavljanja voznega parka, ki je zelo zastarel, denarja v ta namen pa skorajda ni.

Upravitelje in vse tiste, ki so zadolženi za usklajanje in urejanje prometa pa čaka v prihodnjem letu tudi odgovorna naloga usklajevanja lokalnih načrtov z interesi širšega mednarodnega povezovanja. Pri cestnih, železniških in letalskih povezavah s sosednimi državami smo namreč v Furlaniji - Julijski krajini v precejšnjem zaostanku. Razvoj gospodarskih in turističnih dejavnosti terja, da se v najkrajšem možnem času prebijemo iz take izolacije.

Stalno slovensko gledališče v Trstu
Slovenska prosvetna zveza v Gorici
in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici
v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice
Sezona 1977-78
Otvoritvena predstava
OTON ŽUPANČIČ
VERONIKA DESENIŠKA
tragedija v dveh delih
(pet dejanj)
Ob stoletnici pesnikovega rojstva danes, 21. oktobra, ob 10. uri matineja za goriške srednje šole
V GLEDALIŠČU «G. VERDI»
V GORICI

Mladi štandreški fotografi

V nedeljo so se mladinci in člani fotoodseka štandreškega prosvetnega društva «Oton Župančič» udeležili foto pohoda ob Soči od Sance do Solkanskega polja. Na tem poučnem pohodu je sodelovalo več kot dvajset ljudi. Pohod je zelo dobro uspel, saj je bilo poskrbljeno za dobro tehnično in umetniško vodstvo, uprava Doma Andrej Budal pa je poskrbela za izdatno malico. Na našem posnetku, ki so ga sevda napravili člani štandreškega foto odseka, je skupina mlajših in starejših fotografov na pohodu.

V OKVIRU «SOCIALISTIČNIH SREČANJ»

Jutri v deželnem avditoriju razprava o osimskem sporazumu

Poudarek na perspektivah Osima na goriškem področju - Poročevalci iz naše dežele in Slovenije

Kot smo že napovedali, bo jutri v dvorani goriškega avditorija v Ulici Roma zanimiva debata o perspektivah osimskega sporazuma na goriškem področju. Pobudo za to debato je dala mestna sekcija PSI, ki hoče s tem sprožiti širšo razpravo o sodelovanju med Gorico in Novo Gorico na vseh ravneh. Doslej se je namreč o tem govorilo le za mizami nekaterih strokovnih komisij, širša javnost pa se ni s temi vprašanji soočala.

Pri uvodnem delu debate, bodo sodelovali tudi strokovnjaki iz Nove Gorice. Do tega je prišlo na podlagi dogovora med mestno sekcijo PSI v Gorici in občinsko konferenco SZDL v Novi Gorici. Posl. Loris Fortuna in predsednik medobčinskega sveta SZDL za Severno Primorsko Vlado Uršič bosta prikazala italijanske in jugoslovanske poglede na politične vidike osimskega sporazuma. O prostorskem načrtovanju, infrastrukturah, urbanističnih vprašanjih bosta govorila univerzitetni profesor in arhitekt Luciano Semerani in projektant ter urbanist iz Nove Gorice ing. Tomaž Vuga, asistent na tržaški univerzi in goriški občinski svetovalec prof. Vladimir Nanut bo govoril o sodelovanju in komplementarnosti gospodarstva ob meji, predsednik izvršnega sveta Kulturne skupnosti Nova Gorica ing. Lucijan Vuga pa o socioloških in kulturnih vidikih ob meji v luči sporazuma v Osimu.

Sledila bo razstava v katero, kot smo izvedeli, bo poseglo več strokovnjakov. Na dnevni red pridejo tudi vprašanja slovenske narodnostne skupnosti.

Razprave se bodo pričele ob 9. uri.

Mladi iz Loškega potoka jutri na Goriškem

Jutri in v nedeljo bodo na Goriškem gostje Mladinskega centra predstavniki krajevne skupnosti ZSMS iz Loškega potoka na Notranjskem. Vračajo obisk goriških in štandreških mladincev v svojem kraju v začetku letošnjega leta. Mladinski center v Gorici pospešuje na ta način prijateljske in spoznavne stike z mladino širom po Sloveniji. Že na obisku v Loškem potoku so mladi obeh krajev ugotovili, da vežejo ljudi teh krajev tudi spomini na skupna prizadevanja v času narodnoosvobodilne borbe, zlasti v trenutku ko je na Notranjskem deloval bataljon Simona Gregorčiča, ki so ga v oktobru spremenili v dva bataljona Soškega odreda. Zaradi tega ne bo prihod mladincev iz Loškega potoka na Goriško le navadni izlet, pomenil bo obujanje spominov na najsvetlejša leta slovenske zgodovine.

Notranjski mladinci si bodo ogledali razne kraje na Goriškem. Sprejeli jih bodo na sedežu SKGZ, šli bodo na gradbišče Kulturnega doma, sprejeli jih bodo na doberdobskem županstvu. Jutri zvečer bodo v štandreškem domu «Andrej Budal» gostje tamkajšnjega mladinskega odseka. V nedeljo zjutraj pa bodo sodelovali na otvoritvi trim steze v Pevmi.

I. K.

PREDSTAVITEV KNJIGE

Nacionalizem in neofašizem v političnem boju na vzhodni meji 1945-1975

Krožek «Rinascita» in knjižna zadruga «Incontro - Srečanje» prirejata drevi ob 20.30 v pokrajinski dvorani v Gorici predstavitev knjige «Nacionalizem in neofašizem v političnem boju na vzhodni meji 1945 - 1975, ki jo je izdal Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji - Julijski krajini.

Pobuda za to delo je prišla iz resolucije deželnega sveta za raziskavo dejavnosti vseh organizacij, ki podpirajo fašizem, proti vsem poskusom prevratništva in za obrambo demokratičnega reda. Knjigo bosta predstavila profesorja Giovanni Miccoli in Silvano Benvenuti, pri razpravi pa bosta sodelovala tudi odv. Nereo Battello in prof. Karel Černic.

Zastopniki doberdobske šole na obisku v Ravnah

Zastopstva slovenskih osnovnih šol «Prežihov Voranc» iz Doberdoba in iz Doline sta bili konec prejšnjega tedna v gosteh v Ravnah na Koroškem, kjer so jih sprejeli učitelji in učenci tamkajšnje osnovne šole «Prežihov Voranc». Na pot so se zastopniki dveh zamejskih šol podali na povabilo tamkajšnje šole ob priliki občinskega praznika. Iz Doberdoba je šlo na pot pet staršev, vodil jih je učitelj Sergij Korošec, z njimi je bil tudi doberdobski župan Andrej Jarc.

V soboto so goste iz zamejstva sprejeli na osnovni šoli v Ravnah, nato so skupno šli na otvoritveno svečanost nove osnovne šole na Lokavici ob avstrijski meji, ogledali so si kmečke hiše, kjer se ukvarjajo s kmečkim turizmom in Vorančevo hišo. Bili so tudi na Vorančevem grobu na Kotljah.

V nedeljo pa so bili na proslavah občinskega praznika, sprejeli so jih tudi predstavniki občinske skupščine, po proslavi so si zamejci ogledali še študijsko knjižnico, muzej in spomenik NOB.

Vrhovci so obiskali Sovodenj na Gorenjskem

Prejšnjo soboto so v Sovodnju v škofljeloški občini izročili svojemu namenu, v okviru letošnjih Titovih jubilejev, asfaltirano cesto Trebija - Sovodenj. Na tem vaškem prazniku so bili prisotni tudi predstavniki prosvetnega društva «Danica» z Vrha in jamarskega kluba «Kraški krti», ki imajo že nekaj let prijateljske stike s prebivalci Sovodnja. Na svečanosti so govorili zastopniki krajevne skupnosti ter SZDL. V zadružnem domu je bil nato kulturni spored, na katerem so poleg domačih recitatorjev nastopili tudi pevci okteta «Jelovica». Domačinom sta nekaj besed spregovorila tudi zastopnika vrhovskega prosvetnega društva in kraških jamarjev in jim čestitala za to novo delovno zmago. Poudarila sta tudi važnost sodelovanja med matično domovino in zamejskimi Slovenci.

G. Ž.

Razna obvestila

Za društveno martinovanje v Lipici 13. novembra popoldne bo planinsko društvo organiziralo tudi avtobusni prevoz. Prijave sprejemamo na sedežu društva vsak dan med 9.30 in 11.30. Na razpolago je še nekaj prostih mest.

Kje pomislili na piknik ob kostanju v nedeljo popoldne v Štеverjanu pri štekarju? Kostanja in pijače bo dovolj za vse!

Kino

Gorica

VERDI 17.15—22.00 «Nenè». U. Tognazzi in L. Fani. Prepovedan mladini pod 14. letom.
CORSO 17.15—22.00 «La croce di ferro». J. Coburn, S. Berger. Barvni film.
MODERNISSIMO 17.00—22.00 «Ore 10 lezione di sesso». R. Carballo in D. Goldenberg. Prepovedan mladini pod 18. letom.
VITTORIA 17.00—22.00 «L'ultimo volo delle aquile». T. Mifune, Y. Kayana. Barvni film.
CENTRALE 17.00—22.00 «Il colosso di Rodi». R. Colhoum, L. Massari. Barvni film.

Tržič

PRINCIPE 17.30—22.00 «La signora ha fatto il pieno».
EXCELSIOR 16.30—22.00 «Paperino».

Nova Gorica in okolica

SOČA «Point Blank», ameriški film ob 18. in 20. uri.
SVOBODA «Divja pravica», ameriški film ob 18. in 20. uri.
DESKLE «Nova dežela», švedski film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini, Korzo Italia 89, tel. 2443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Alla Salute, Ul. Calisto Cosulich, tel. 72480.

Prispevki

Boris Petejan daruje 30.000 lir za fotoodsek PD «Oton Župančič» v Štandrežu.

NEKAJ KONKRETNIH PODATKOV O «DŽUNGLI V PLAČAH»

Bančni funkcionar velja za dvajset profesorjev?

Protislovja tudi drugod - Časnikarji RAI demantirajo podatke, ki jih je sestavil državni svetnik - Parlament ne daje lepega zgleda

RIM, oktobra — Ko je predlanskim prišlo na dan vprašanje velikanskih razlik v plačah, je nastal v zvezi s tem poseben termin — «giungla rettributiva», čemur bi mi rekli «plačna džungla» ali pa tudi «džungla v plačah». Zadeva je bila nekaj mesecev na dnevnem redu, nakar je šla v pozabo ker so jo «prekrili» drugi dogodki, ki so postali bolj aktualni. Sedaj pa so bili objavljeni zadevni podatki, ki jih je uredil državni svetnik Sergio Letizia na osnovi podatkov, ki jih je zbrala posebna parlamentarna komisija.

Seznam najvišjih osebnih dohodkov ne pove prav nič novega, saj se je o «plačni džungli» razpisal ves italijanski tisk, ki je prinesel včasih tudi nekaj konkretnih podatkov. Kljub temu se bomo pri zadevi ustavili, ker nam bodo nekateri podatki vsaj posredno nakazali, kolikšna je pri nas — socialna pravičnost. Sicer je znano in velikokrat preverjeno, da je «pravnilovka» ne le krivična, pač pa tudi škodljiva, ker duši iniciativnost, toda tolikšne razlike, kot jih kaže lestvica, ki jo je sestavil Sergio Letizia, prav gotovo nimajo opravičila. Če namreč ugotovimo, da znašajo bruto ali kosmati dohodki srednješolskega profesorja ali univerzitetnega asistenta, torej ljudi, ki vzgajajo bodočo generacijo strokovnjakov, oziroma ki ustvarjajo novo znanost le nekaj nad 7 milijonov in pol letnih dohodkov a da dobi delegirani upravnik turinske banke S. Paolo le malo manj kot 145 milijonov, torej skoraj 20-krat več, moramo reči, da je razlika nesprejemljiva.

Pa ne le takšne absurdnosti zasledimo v tej «džungli», pač pa tudi mnoga hujša protislovja. Arhivar poslanske zbornice dobi na leto 30 milijonov lir, njegov kolega na kaki italijanski ambasadi v tujini pa dobi le 7 milijonov lir. To se pravi da za isti poklic, za približno enako delo, dobi arhivar diplomatskega predstavništva štirikrat manjšo plačo, pa čeprav mora diplomatski arhivar držati v najstrožji tajnosti vse, kar je v svoji službi v diplomaciji zvedel.

Pustimo te primerjave ob strani in se ustavimo pri nekaterih značilnejših podatkih. Ne bomo navedli «bogatega gradiva», ki je sedaj prišlo v javnost, pač pa bomo navedli le nekatere bolj značilne primere. Kot smo že rekli, dobi delegirani upravnik bančnega zavoda S. Paolo v Turinu malo manj kot 145 milijonov lir, njegov kolega pri zavodu Banca Nazionale di Agricoltura dobi obilnih 135 milijonov, njun kolega iz zavoda Cassa di Risparmio Provincie Lombarde dobi obilnih 132 milijonov. Pravzaprav imajo najvišji funkcionarji bančnih zavodov prvih 11 najvišjih mest na tej lestvici. Zanimivo je tudi, da dobi generalni direktor zavoda Banca d'Italia «komaj» 92 milijonov lir, to se pravi za obilno tretjino manj kot upravni delegat bančnega zavoda S. Paolo v Turinu.

Izven bančnega sveta imata najvišji plači osrednji in generalni direktor IRI, ki imata 85 oziroma 84 milijonov lir letnih dohodkov. Vodilni funkcionarji FIAT pridejo do 82 milijonov. Koj za temi je na vrsti direktor dnevnika «La Nazione», ki ima letnih bruto dohodkov nekaj nad 78 milijonov lir. Vodilni ljudje pri družbah Montedison, Finsider in Finmeccanica, torej ori velikih industrijskih kolosih, dobijo od 70 do 60 milijonov lir letnih dohodkov.

O zgledu, ki ga daje deželi parlament, bi se dalo govoriti ob naslednjem podatku. Dežela, ki komaj sope pod težo notranjih in zunanjih dolgov, ki iz leta v leto narašcajo, tako da gospodarstveniki že ne vidijo več izhoda iz težav, mora odšteti generalnemu tajniku poslanske zbornice 59 milijonov 700 tisoč lir. Pa tudi naslednji primer je zelo zgovoren: generalni direktor ustanove Cassa del Mezzogiorno dobi na leto 55 milijonov lir. Navesti bi morali še razne druge podobne bogate in prebogate osebne dohodke, često tudi družb, ki plavajo v slabih vodah, vendar se bomo ustavili le pri direktorju turinskega dnevnika «La Stampa», ki po seznamu državnega svetnika Letizie dobi nekaj nad 52 milijonov lir. Pa tudi vodilno osebje Rai TV se ne more pritožiti nad nizkimi plačami: obilnih 49 milijonov na leto, le milijon manj dobi direktor dnevnika «Il Giorno».

Ker smo že pri časopisih in časnikarjih, bomo navedli podatek, da uredniki dnevnika «Il Tempo» imajo po 27 milijonov lir letnih dohodkov, uredniki RAI TV pa po 25 milijonov. V zvezi s tem podatkom pa so časnikarji TG 1 objavili svoje poročilo, v katerem demantirajo gornji podatek, ker da dobi toliršno plačo le 25 časnikarjev od 895, kolikor jih je pri RAI TV s stažem od 15 do 30 in več let, medtem ko jih 179 dobi do 9 milijonov, dohodki 105 časnikarjev sežejo do 16 milijonov, dohodki 215 pa do 18 milijonov na leto.

Nadaljnji zanimiv podatek je podatek o glavnih arhivarjih poslanske zbornice, ki imajo malo manj kot 26 milijonov lir letnih dohodkov, generalni predsednik kasacijskega sodišča prileze do malo manj kot 24 milijonov, in glavni stenografi poslanske zbornice nimajo veliko mani, saj se jim letni dohodki približajo 24 milijonom lir, to se pravi, da dobijo stenografke poslanske zbornice le malo manj kot 2 milijona lir na mesec, to se pravi več kot prefekt, ki dobi nekaj nad 23 milijonov lir na leto.

Univerzitetni profesorji, toda tisti, ki imajo svojo katedro, imajo 20 milijonov lir bruto dohodkov na leto. Generali italijanske vojške prilezejo do 19 milijonov lir. Ravnatelj ustavnega sodišča ima le nekaj nad 14 milijonov, piloti družbe Alitalia prilezejo do 13 milijonov. In tako se lestvica niža in niža, dokler ne pridemo do boljših poprečnih plač visoko specializiranih delavcev ENI, in do profesorjev srednjih šol, univerzitetnih asistentov ter državnih konceptnih uradnikov, ki se morajo zadovoljiti z 20-krat nižjimi osebnimi dohodki od dohodkov, ki jih imajo vodilni ljudje nekaterih bančnih zavodov.

Res je, delegirani upravnik bančne ustanove S. Paolo v Turinu ne dobi vseh 145 milijonov lir na roko, ker gre za njegove bruto, oziroma kosmate dohodke, od katerih je treba odšteti številne socialne in druge dajatve. Toda isto velja tudi za srednješolske profesorje, za univerzitetne asistente in državne konceptne uradnike, ki imajo 7 milijonov lir letnih dohodkov, od katerih pa je treba odšteti prav tako lep odstotek za iste dajatve, za socialno skrbstvo, bolniško blagajno in še za marsikaj drugega, tako da bo profesor zadovoljen ali bo moral biti zadovoljen, če mu bo ostalo za najnujnejše . . .

O teh podatkih, o resnični džungli bi mogli še na dolgo razpravljati, vendar menimo, da si lahko vsak bralec sam ustvari podobo razmer, v katerih živimo.

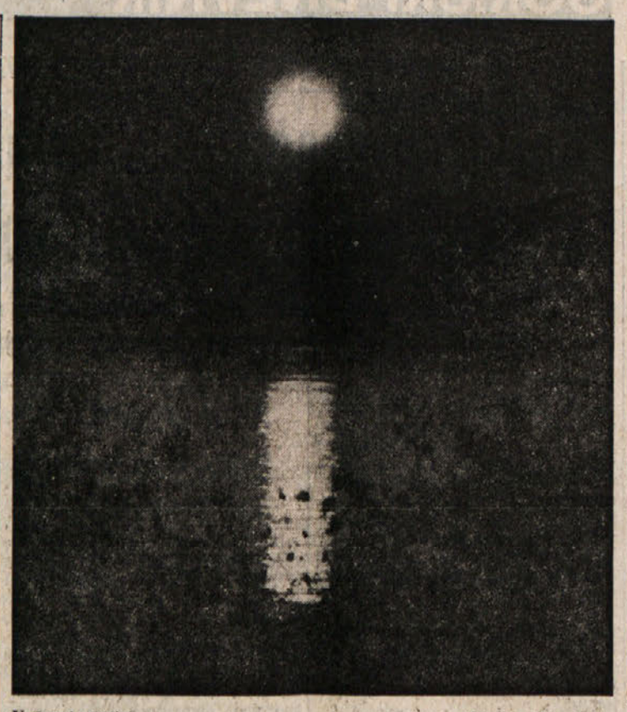

Večerni motiv (Mario Magajna)

SICER OSTUDNA PODGANA JE HUDO ZANIMIVA ŽIVAL

Iz enega para se v treh letih namnoži 20 milijonov potomcev

Podgana je ena najbolj brihtnih živali - Poleg velikanske materialne škode predstavljajo tudi veliko nevarnost - Sicer pa je podgana nežna in pogumna

Čas kosila je bil že mimo. V starinski dunajski nekoč dvorni slaščičarni «Chr. Demel's Söhne» so simpatične natakarice nosile gostom kavo in pecivo in se živahno kretale med mizami. In tedaj se je zgodilo nekaj neverjetnega: velika debela podgana, dolga najmanj 40 cm, se je prikradla v salon za kadilce, se za trenutek ustavila, pogledala naokoli in nato nemoteno odbrzela proti omari s pijačami. Neki nameščenec slaščičarne je neprijetno zadevo končal tako, da je žival udaril s krepelcem po glavi in jo omamljeno vrgel na ulico. Bilo je to lani 20. novembra. In od tega dne dalje se v kavarno Demel's ni prikradla več nobena podgana . . .

To pa ni nič čudnega. Znanstveniki so že zdavnaj ugotovili, da se podgane med seboj sporazumevajo v svojem «jeziku». Druga drugo opozarjajo na nevarna mesta in tako rekoč obeležujejo pasti in strupe. Vsak kraj, kjer je ena izmed podgan iz določene podganje družine naletela na nevarnost ali tam izgubila življenje, bo za ostale člane te podganje družine — nedostopen.

In vendar se podgana ne šteje med največje človekove sovražnike zaradi svoje brihtnosti, pač pa zaradi svoje požrešnosti. Računajo, da podgane uničijo na leto prehrambenega blaga za vrednost kakih 17 milijard dolarjev. Če bi človeku nekoč uspelo to žival iztrebiti, bi verjetno lakota, ki muči del človeštva, bila skorajda odpravljena. Toda kako naj človek iztrebi podgane, ki spadajo med najbolj brihtne sesalce?

V Sao Paolu se je cela vojska ljudi odoravila na podgane in porabila 16 ton strupa, da bi uničila 30 milijonov podgan. Uspehi so bili neznatni. V Kopenhagnu so letos poleti podgane vdirale v domove. Na letališču v Kairu so podgane vdrle v kontrolno postajo in ogdale veliko kablov in priključkov v napravah za kontrolno letenja. Na Japonskem je podgana pregrizla kabel na železniški progi Tokio - Osaka in za pol ure ustavila najhitrejši vlak na svetu. V Parizu je «podganja policija» napadla zveri v cirkusu, v nekem muenchenskem hotelu je podgana napadla sobarico. Haag, Manila, Washington, New York, Neapelj in še mariskatero mesto je v težavah zaradi podganje zalege.

Podgane morejo oglodati kovino in cement, zidove iz opeke in še marsikaj. Neki podgani je uspelo napraviti luknjo celo skozi kristalno ogledalo. Podgane se morejo vzpenjati po popolnoma gladkih ceveh in so na žici spretne kot cirkuški artisti. Znani raziskovalec živalskega sveta dr. Hainz Stielmann, ki je nekaj tednov opazoval gnezda podgan za snemanje nekega televizijskega filma, je izjavil naslednje: «Opazoval sem podgane v njihovem življenju in menim da tudi najbolj brihten človek ne bi mogel resneje ogroziti njihovega obstoja».

Gospodarski škodi, ki jo povzročijo podgane, je treba dodati tudi globoko zakoreninjen strah človeka pred to živaljo. Vendar ta strah ni današnji strah, pač pa je veljal v vsej zgodovini. Podgane namreč prinašajo razne zajedalce pa tudi klice nevarnih bolezni. Tudi kugo prenašajo. Toda posrednik v prenosu kuge s podgane na človeka je muha. V 16. stoletju je kuga samo na področju Sredozemelja pomorila okoli 100 milijonov ljudi. V srednjem veku je «črna smrt» v roku sedmih let pomorila četrtino svetovnega prebivalstva. Nič ni torej čudnega, če se človek teh glodalcev boji.

Cela vrsta vidnih znanstvenikov, med katerimi so tudi nobelovec Konrad Lorenz, prof. Eibl-Eibesfeldt iz Muenchna ter prof. dr. Fritz Steininger iz Hannovra, je posvetila velik del svojih znanstvenih del prav — podganjemu zarodu. In znanstveniki so ugotovili, da podgana, ki splošno velja za hudobno žival, pravzaprav potrebuje veliko ljubezni. Podgane se zelo rade igrajo med seboj, se božajo in gladijo, mlade podgane iščejo pri starejših zaščito. Le kadar se v neko podganje krdelo vrine tujec, postanejo napadalne.

V družinskem krdelu podgan ni nikake podrejenosti. Tudi najmlajša podgana sme brez kazni ukrasti svojemu dedu ali pradedu kako «slaščico». In vendar ima v krdelu vsaka podgana svojo nalogo: mlada podgana, stara od treh do pet tednov, mora dobavljati hrano, dva meseca pozneje bo njena edina naloga — razmnoževanje. Z 28 meseci starosti postane član «policijskega odreda», katerega edina dolžnost je varovati «dom» pred nezaželenimi gosti, če je potrebno mora žrtvovati tudi svoje življenje.

Samice kotijo po sedemkrat na leto. Znanstveniki so izračunali, da se iz enega para podgan v primernih pogojih more v treh letih namnožiti 20 milijonov potomcev. Prof. dr. Fritz Steininger med drugim pravi: Male podganice često odrastejo v istem leglu. Mati, hči in sestra neredko povržejo v istem prostoru tako da petdnevni, dvanajstdnevni in petnajstdnevni mladiči lezejo drugi čez druge. Vse samice so sposobne dojiti vse mladiče samci pa radi ščitijo mladiče, da jih ogrejejo in da se hkrati sami ogrejejo».

Vsak član podganje «družine» dela in opravlja nalogo tudi za drugega člana «družine». Vsak član «družine» je pripravljen tudi deliti hrano z drugim članom «družine». In vsaki član «družine» je pripravljen dati tudi življenje za obrambo svoje «družine», svojega krdela.

Ko samica daje na svet mladiče, je hudo samostojna in si sama pomaga, tako da s prednimi šapami prime mladiča za glavo in ga izvleče na svet. Samice so zelo skrbne matere in postanejo skrajno nevarne, ko branijo svoje mladiče in svojo družino. Podgana, ki jo je človek spravil v nevarnost, more skočiti tudi meter visoko in napadalca ugrizniti. Stare podgane se celo vadijo v lovu in napadanju, tako da postajajo iz dneva v dan sposobnejše za življenje in samoohranitev. Podgane si v svojem gnezdu izkopljejo tudi «slep hodnik» za primer nevarnosti, ki bi prišla od zunaj. Če na primer pride v gnezdo voda, se starejše podgane zgnetejo v ozki vhod v zaščitni tunel in ga tako zaprejo, da ne more voda vanj. Celo plin ne prodre skozi njihovo bariero.

Rekli smo, da je podgana neverjetno brihtna in previdna. Če past postavimo sredi nekega prostora, bo prav gotovo ostala prazna. Če past postavimo na zid, se bo v njej ujel ena sama žival, nikoli ne dve, kajti pasti se ne bo več približala druga žival. . .

Nihče ne ve točno povedati, kdaj so se prve podgane prikradle v Evropo. Po vsej verjetnosti so prispele iz Azije še v času mongolskih vdorov, ko je veliko vojsko Mongolov vodil Džingiskan s svojimi sinovi. Toda zagotovo se ve, da je Evropa leta 1725 doživljala množičen «napad» podgan. Istega leta pa je Azijo zajel hud potres. Množica podgan se je po vsej verjetnosti s področja Kaspijskega morja odpravila na pot, «prekoračila» Volgo in tako rekoč preplavila Rusijo. Kakih petindvajset let pozneje so podgane iz istega vala prilezle v Slezijo in nato prodirale dalje proti zahodu.

In čeprav Evropa ni «z navdušenjem» sprejela podgan, so se te razmnožile in se razmnožujejo, da jim človek že ne more do živega. V Aziji pa ni tako. V zahodni Indiji so podgane še vedno svete živali, v puščavskem mestecu Deš noke pa jih hranijo z najboljšo uvoženo pšenico. Pri tem velja dodati še eno zanimivost: če bi ti glodalci stalno ne glodali, bi jim vsako leto zobje zrasli za 15 centimetrov. Da bi to preprečila, podgana ves čas glode in se v zadnjem času loteva tudi plastičnih snovi, ki so neprebavljive, ki pa jih podgane tako rade «obdelujejo», da jim plastična snov služi kot nekakšna žvečilna guma.

(Po «Quicku»)

Iz umetnostnih galerij

Pina Sessi in A. Beltrame v Corsii - Stadion

V galeriji Corsia Stadion v Ul. Cesare Battisti je razstavila svoja olja in risbe Pina Bonazza - Sessi, vdova pokojnega Ernesta Seška, ki je leta 1919 razstavljal na prvi, leta 1927 pa na poslednji razstavi naših umetnikov v dobi nastanka oziroma v dobi nadvlade fašizma pri nas. Pina Bonazza - Sessi se je uspešno pojavila kot slikarka že kot dekle, od tedaj do danes pa ostaja vedno zvesta lepoti, kakor jo more zajeti njen realizem iz stvarnosti okolja in prirode.

Pina Bonazza - Sessi je odlična risarka in odlična opazovalka narave. Zaradi tega nam pričara značilnosti in podrobnosti iz raznih predelov naše ožje domovine, na primer iz doline Glinščice. In vendar je za to razstavo slikarka Pina Bonazza - Sessi pripravila razmeroma malo pokrajin v olju, ker se v tej tehniki predstavlja raje s portreti. Toda tudi v portretih prepričljivo podaja tako zunanji kot notranji videz ljudi. Čudovito živo utripa njen inkarnat v slikah polti, posebno v obrazih otrok.

Obenem s Pino Bonazza - Sessijevo je v tej galeriji tokrat razstavila tudi kiparka Antonietta Tossuti Beltrame, ki je dala na ogled nekaj kipov in reliefov iz brona. Likovnica se po daljšem molku, po trinajstih letih ponovno predstavlja z lastno razstavo. Toda v tem času je sodelovala pri številnih kolektivnih razstavah doma in drugod in požela tudi več priznanj in nagrad. V središču zanimanja njenega ustvarjanja je predvsem ženski lik, ki ga modelira impresionistično. Tossuti - Beltramejeva uspe vedno vdahniti v svoja dela notranji napon, ki narašča v skupinskih zasnovah reliefov. Pritem pa pronica iz njih pretanjeno duhovno občutje, pa naj gre za versko ali posvetno zasnovane plastike.

M. B.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Deželni boste zadovoljivega finančnega uspeha. Ne spuščajte se v delikatne razgovore z neznanimi osebami.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Sprejeli boste važno odločitev, ki bo v prid nekega sodelavca. Uspeh v srčnih zadevah.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Bodite bolj natančni in uresničili boste svoj naort. Doživeli boste prijetno srečanje.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Finančni položaj bo ugoden. Neki družinski član bo do vas zelo hladen. Prijeten večer v krogu prijateljev.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Bodite previdni v odnosih do svojih tekmecev. Srečo ure z ljubljeno osebo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) V svojih poslovnih razgovorih bodite pomirljivi. Srečno boste rešili neko čustveno zadevo.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Nudi se vam priložnost, da si zagotovite trdne finančne temelje. Prijateljeva pomoč vam bo zelo koristna.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Za dosego novih ciljev uporabite nova sredstva. Ne bodite nestrpni, zakaj čas dela za vas.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Izven svojega dela danes ne boste imeli uspehov. Ne razburjajte se za vsako malenkost.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Obvestite neko osebo o svoji ustvarjalni ideji, ki bi jo bilo moč koristno uresničiti.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vnesite v svojo delovno organizacijo ustreznejše metode. Prehoden nesporazum med vami in nekim sosedom.

RIBI (od 20. 2. do 20.3.) Zagotovljen vam bo uspeh, vendar le v skupnem delu. Ne obljubljajte ničesar, da bi si ne zapravili ugleda.

RADIO TELEVIZIJA

PETEK, 21. OKTOBRA 1977

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

13.00 *Stanlio in Olio* - komični filmi
13.25 *Vremenska slika*
13.30 DNEVNIK in *Danes v parlamentu*
14.10 *Jezik za vsakogar*
17.00 *Amedeo Nazzari*
17.05 *Zmajček* - risanka
17.15 *Zorro* — osmi del
17.40 *Diskoteka Teen*
18.00 *Argumenti:* KINOTEKA — ANTROPOLOGIJA
18.30 *Dnevnik 1* — KRONIKE *Sever kliče Jug — Jug kliče Sever*
19.00 *Spazio libero*
19.20 *Mama na štirih kolesih* — TV film
20.00 DNEVNIK
20.40 *Posebna oddaja Dnevnika 1*
21.35 *Najlepša leta naše Rite* TRINIDAD — film

Drugi kanal

12.30 *Vidim, slišim, govorim*
13.00 DNEVNIK 2 — OB 13, URI
13.30 *Vzgoja in dežele*
17.00 *Program za mladino: Knjiga, film in osebnost Il cavaliere inesistente*
18.00 *Posvečeno staršem*
18.25 *Iz parlamenta in* DNEVNIK 2 — ŠPORT
18.45 RIDOLINI IN ČRNA ZVER komični film
19.00 SUPERGULP! — risanke *Vremenska slika*
19.45 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
20.40 GASSMAN NA DRAŽBI
21.45 *Leo Ferrè: La musica mi prende come l'amore*
22.40 *Gledališča in glasba* Ob zaključku DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

8.35, 9.50, 15.00 TV V ŠOLI Dnevnik 10, Slovenščina, Ruščina, Jesenski sadeži, Riši mo, Angleščina, Risanka, Zgodovina
10.55 *Velika šolska ura*
17.15 *Križem, kražem*
17.25 *Pisani svet, otroška oddaja*
17.55 OBZORNIK
18.10 *Čez tri gore:* ŠENTJERNEJSKI OKTET
18.45 HRVAŠKI NARODNI PARKI
19.30 DNEVNIK
19.55 *Tedenski notranjepolitični komentar*
20.05 *N. Cripp:* DRUŽINSKE VEZI, dramska nadaljevanka
20.50 *Razgledi: Moj delovni dan*
21.25 *Policijske zgodbe*

Koper

19.55 *Otroški kotiček*
20.35 LJUDJE HOČEJO ŽIVETI — film
22.25 *Likovni nokturno:* APOLLONIO ZVEST

Zagreb

20.00 *Odrske luči* — zabavno - glasbena oddaja
20.50 *Ljubezenske zgodbe* — serijski film
21.40 ČLOVEK IN ČAS

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 7.05 in 9.05 Tjavdan, glasba in kramljanje za poslušalke; 10.05 Koncert sredi jutra; 10.35 Rojstna hiša naših velmož; 11.35 Današnja plošča; 12.00 Glasba po željah; 13.15 S pevskih revij; 13.35 Od melodij do melodij; 14.10 Mladina v zrcalu časa; 14.30 Veliki izvajalci, vmes: Kulturna beležnica; 15.35 Njej v posvetilo; 16.00 Gremo v kino; 16.30 Otroški vrtiljak; 17.05 Deželni skladatelji; 17.25 Glasbena panorama; 18.10 Kulturni dogodki; 18.25 Klasični album.

KOPER

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30 16.30, 18.30, 19.30, 20.30 Poročila; 6.05 - 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Baročna glasba; 9.32 Plošče; 10.00 Z nami je . . .; 10.32 Sprint glasba; 10.45 Glasba in nasveti; 11.32 Mini juke-box; 11.45 Elisabettina pravljice; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Kultura in družba; 14.33 Skupina Predmestje; 14.45 La Vera Romagna; 15.00 Naši otroci in mi; 15.10 Valčki, polke in mazurke; 15.40 Italijanski zbori; 16.40 Glasbeni notes; 17.00 Ob petih popoldne; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Tops-pops; 18.35 Naši zbori pojo; 19.32 Crash; 20.00 Zvoki in glasovi; 21.17 Orkester André Carr; 21.32 Simfonični koncert.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00 12.05, 13.00, 15.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.00 - 7.30 Glasbeno prebujenje; 8.40 Včeraj v parlamentu; 8.50 Clessidra; 10.00 in 10.35 Vi in jaz; 11.00 Italijanska melodrama; 11.30 Radio v barvah; 12.10 Drugi zvok; 13.30 Glasbena oddaja z Donatello Moretti; 14.05 Beethoven 14.30 Znanstvene informacije; 15.05 Avtobiografije znanih novinarjev; 15.45 Prvi Nip; 18.10 Srečanje z VIP 19.35 Večerni spored; 20.15 Konec tedna; 21.05 Jesenska simfonična sezona '77; 22.30 Dean Martin in Amalia Rodriguez.

SLOVENIJA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 15.00, 19.00, 22.00 Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.20 Beseda na današnji dan; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.30 Iz glasbene tradicije; 10.45 Turistični napotki; 11.03 Znano in priljubljeno; 12.10 Z orkestri in solisti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam . . .; 13.50 Človek in ravje; 14.05 Glasbena pravljica; 14.20 Naši umetniki mladim poslušalcem; 14.30 Glasba po željah; 15.30 Napotki za turiste; 15.35 Glasbeni intermezzo; 15.45 Naš gost; 16.00 «Vrtiljak»; 18.05 Mement music !; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansamblom Franca Mihalića; 20.00 Stop pops 20; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.20 Besede in zvoki; 23.06 Literarni nokturno; 23.15 Jazz pred polnočjo; 00.05 Ples do enih; 1.03 Iz slovenske komorno-glasbene literature.

ANDREJ ŠAVLI: VRSTA SKOZI ČAS

Obrazi koprsko-goriške generacije slovenskih učiteljev (1875 - 1909 - 1919)

XIX.

Alojz Hreščak

Rojen je bil v Sežani, kjer je po ljudski šoli obiskoval še pripravnico, v Kopru dovršil učiteljišče in maturiral leta 1905. Isto jesen je prišel za učitelja v Lokev na Krasu. V tistih dneh je Ivan Cankar pisal svojega «Martina Kačurja», povest o učitelju idealistu, ki jo je mladi Hreščak s pravo kraševsko odločnostjo in vztrajnostjo zaživel v svoji lastni varianti.

V volilnem boju leta 1907 je nekdo zapisal v Učiteljskem tovarišu: «Nismo ne liberalni ne klerikalni učitelji, smo slovenski učitelji. Dovolj je tlake političnim strankam, pustimo jih, ker nam ne privoščijo niti olupkov.» Leta 1913 se je v delavskem domu v Trstu zbrala peščica levičarsko usmerjenih učiteljev s Krasa, iz Trsta in Istre. Hreščak je v Naših zapiskih pod naslovom Organizacija slovenskega učiteljstva objavil kritični pretres 25-letnega dela liberalne Zveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev in razburil duhove v učiteljskih vrstah. Okoli njega in Jožeta Pahorja so se zbirali mlajši, progresivno usmerjeni učitelji, ki so imeli odločilen vpliv v vlasti v sežanskem, pa tudi v drugih učiteljskih društvih. Hreščak je postal predsednik učiteljskega društva za sežanski okraj, pozneje tudi član okrajnega šolskega sveta.

Z italijansko zasedbo in priključitvijo Primorske in Istre so nastopili hudi časi za slovensko ter hrvatske šole in učiteljstvo. Leta 1919 se je slovensko in hrvatsko učiteljstvo organiziralo v čvrsti Zvezi slovenskih učiteljskih društev v Trstu, ki jo je vodil pogumni in požrtvovalni Anton Germek, učitelj pri Sv. Ivanu. Alojz Hreščak je bil zelo delaven član upravnega odbora Zveze in njenih odsekov, nekakšen predstavnik levice, v letih 1922 - 24 je vodil učiteljske samoizobraževalne tečaje na Mostu ob Soči. Njegovo delo med slovenskim učiteljstvom so visoko cenili tudi italijanski socialisti, zato je italijanska socialistična stranka leta 1921 — bilo je še v dobi parlamentarizma — dosegla razveljavitev Hreščakove kazenske t.j. politične premestitve na Vojsko nad Idrijo. Prišel je na šolo v Gorjansko. V januarju leta 1923 je bil s tremi učitelji aretiran, zaprt dva in pol meseca, nato pa izpuščen ter hkrati odpuščen iz učiteljske službe. Kot ravnatelj Delavskega konzumnega društva v Idriji se je poslej preživljal do konca novembra leta 1926, ko se je pred grozečo mu konfinacijo moral umakniti v Jugoslavijo. Nato je do upokojitve učiteljeval v Ljubljani.

V Sloveniji je nadaljeval delo progresivnega učiteljskega organizatorja v okviru poverjeništva UJU Ljubljana. V poletju 1927 in 1928 sta lepo stekla počitniška socialno-pedagoška tečaja za učitelje, samoizobraževalna akcija je bila široko zasnovana in dobro organizirana. Alojz Hreščak je pripravil brošuro Liberalizem, Jože Pahor pa Iz družboslovja. S šestojanuarsko diktaturo so zavladale motne razmere tudi v ljubljanskem poverjeništvu UJU. Marca leta 1930 sta bila Alojz Hreščak in Jože Pahor aretirana češ da sta vodila sestanek skupine učiteljev - komunistov na Kumu.

Hreščak je sodeloval pri ustanovitvi Mladinske matice, bil je prvi, prehodni predsednik Učiteljskega pokreta. Ko je postalo njegovo delo v učiteljski organizaciji nemogoče, ga je preusmeril v Klub prijateljev vaške kulture in se posvečal izobraževalnemu delu med kmečko mladino.

Alojz Hreščak je bil vehementen predavatelj in debater, objavljal je številne članke v časopisih in revijah.

Adolf Gröbming 1891 - 1969

Rojen je bil v Trstu kot sin cestnega mojstra, ki je prišel k nam z zgornje Štajerske, se poročil z dekletom iz Lokev in se ponašil. Zaradi cestne službe se je družina večkrat selila, Adolf je hodil v osnovno šolo v Materiji in na Proseku, nato so se preselili k Sv. Ivanu v Trstu, kjer je štiri leta obiskoval nemško realko, učiteljišče pa je študiral v Kopru, zadnji letnik v Gorici, kjer je maturiral l. 1910.

Učiteljeval je na mestni šoli pri Sv. Ivanu, hkrati je študiral glasbo na tržaškem konservatoriju. V letih 1913 - 1918 je bil vojak, zatem je nadaljeval ter dokončal glasbene študije na konservatoriju v Ljubljani. Predaval je v Ljubljani na šoli Glasbene matice, bil profesor glasbe na ženskem učiteljišču, upravni direktor glasbene akademije, direktor srednje šole na glasbeni akademiji, direktor državne glasbene šole, urednik revije Tamburaš in polnih 17 let urednik Naših zborov.

Gojil je malodane vse glasbene panoge, napisal učbenike za glasbeno teorijo, za violino, fiziologijo, fonetiko, za tamburaške zbore, kitaro, za zborovodje. Pisal je strokovne članke, kritike, recenzije, predaval na tečajih, bil je član komisij in žirij, dolga leta je bil pevovodja pri moškem zboru ljubljanske Grafike. Z I. Lesico je sodeloval pri sestavi Slovensko srbohrvatskega slovarja, obdelal in napisal je Glasbeno izrazoslovje, ki je v rokopisu. Bil je velik patriot, kar je dokazal tudi med zadnjo vojno, ko je kot ravnatelj Glasbene akademije znal preprečiti, da bi okupator in belogardizem zavod vpregla v voz profašistične propagande.

78 let izredno plodnega Gröbmingovega življenja, 60 let njegovega dela je pravzaprav en sam neprekinjen delovni dan za napredek slovenske glasbe. Gröbmingova glasbena bera je bogata. Podčrtati je treba še, da se je njegova uspešna pot glasbenika začela v Kopru in v Gorici ter na tržaških tleh. V Trstu je bila tedaj na delu skupina odličnih pevovodij, kakor so bili Karel Mahkota, Fran Venturini (Boljunec), Karel Cibic (Prosek), v prvi vrsti seveda Emil Adamič, tedaj učitelj v Rojanu in zborovodja pevskega društva pri Sv. Ivanu. Ob njem je Gröbming vodil še ženski zbor in salonski orkester.

PROGRAM PREDAVANJ ZA SLOVENSKE KNJIŽNIČARJE V TRSTU

I. TEDEN

ponedeljek 7. 11.	1. Informacija o razvoju in stanju knjižničarstva v Sloveniji	Dr. Branko Berčič
	2. Slovenska nacionalka, njene naloge in delo	Dr. Branko Berčič
torek 8. 11.	1. Knjižnično gradivo, katalogi	Maks Veselko
	2. Abecedna imenska katalogizacija	Majda Armeni
sreda 9. 11.	1. Delovanje in pomen splošno - izobraževalnih knjižnic	Ančka Korže - Strajnar
	2. Pomen knjižnic za mladino	Marjana Kobe
četrtek 10. 11.	1. Klasifikacija (UDK, sistematika znanosti)	Miloš Rybář
	2. Informacijska služba, uporaba gradiva, medbibliotečna izposoja	Vlasta Goljar
petek 11. 11.	1-2. Sodobna slovenska literatura	(Predavatelja bomo sporočili naknadno)

II. TEDEN

ponedeljek 14. 11.	1. Bibliografija na Primorskem	Jože Munda
	2. Nabavna politika v knjižnici	Miša Sepe
torek 15. 11.	1. Zgodovina pisave in knjige	Jaro Dolar
	2. Centralni katalogi, sistemi za posredovanje informacij	Jože Kokole
sreda 16. 11.	1. Slovenska bibliografija (strokovna obdelava, uporaba)	Jože Munda
	2. Informacija, kot oblika dela z bralci	Miša Sepe
četrtek 17. 11.	1. Zgodovina knjižnic, zlasti na Slovenskem	Jaro Dolar
	2. Delo z mladim bralcem	Marjana Kobe
petek 18. 11.	1. Zaščita knjižničnega gradiva	Dr. Branko Berčič
	2. Organizacija izobraževanja, knjižničarske strokovne	Dr. Branko Berčič
sobota 10. 11.	1. Italijanska bibliografija	Dr. Stelio Crise
	2. Zakonodaja o bibliotekah	Dr. Alfredo Vernier

NOGOMET

Evropska pokalna tekmovanja

Še nekaj presenečenj

Hamburger izgubil doma - Katastrofa Manchestra Uniteda

V tekmovanju za pokal prvakov ni prišlo v prvih tekmah osmine finala do velikih presenečenj. V gosteh so zmagali le Ajax, Borussia in Juventus, ki so tako naredili odločilen korak do četrtfinala. Kot četrtega skoraj gotovega četrtfinalista lahko prištevamo lanskega zmagovalca, to je Liverpool, ki je na domačih tleh visoko premagal Dynamo iz Dresdna. Vsa ostala srečanja pa so bila dokaj izenačena, tako da bodo finalisti znani po povratnih tekmah.

V pokalu pokalnih prvakov je prišlo do dveh velikih presenečenj. Predvsem bi omenili poraz Hamburgerja na domačih tleh, kjer ga je z 2:1 porazil Anderlecht. Po tem porazu je usoda zahodnonemške enajsterice že zapečatena, saj je malo verjetno, da bi zmagala v gosteh. Drugo presenečenje tega pokala pa je visok poraz, ki ga je utrpel Manchester United na Portugalskem proti Oportu. Angleži so klonili kar s 0:4, zato imajo le malo možnosti, da v povratni tekmi nadoknadijo zamujeno.

V pokalu UEFA ni prišlo do večjih presenečenj. V gosteh sta zmagali le PSV Eindhoven in pa Eintracht. Nepričakovan izid so zabeležili v Magdeburgu, kjer je domača enajsterica premagala Schalke 04 s 4:2. Tri srečanja so se zaključila z neodločenim izidom, na vseh preostalih tekmah pa so zmagala domača moštva.

Dopolnitev rezultatov treh evropskih pokalov.

Pokal prvakov

Benfica (Port.) - BK 1903 Kopenhagen (Danska) 1:0
Nantes (Francija) - Athletic Madrid (Španija) 1:1
Bruges (Belgija) - Panathinaikos (Grčija) 2:0

Pokal pokalnih prvakov

Porto (Portugalska) - Manchester United (Vel. Britanija) 4:0
Twente (Nizozemska) - Brann Bergen (Norveška) 2:0
Vejle BK (Danska) - Paik Solun (Grčija) 3:0
Hamburger (ZRN) - Anderlecht (Belgija) 1:2

Pokal UEFA

Bastia (Francija) - Newcastle (Vel. Britanija) 2:1
Bayern (ZRN) - Marek S. Dimitrov (Bolgarija) 3:0
Alkmaar AZ 67 (Nizozemska) - Barcelona (Španija) 1:1
Zürich (Šv.) - Eintracht (ZRN) 0:3
RWD Molenbeek (Belgija) - Carl Zeiss Jena (NDR) 1:1

Povratne tekme bodo odigrali v sredo, 2. novembra.

CIUDAD MEXICO — V kvalifikacijski nogometni tekmi za SP je Mehika premagala Gvatemalo z 2:1.

KOŠARKA

V PRIJATELJSKI TEKMI

Borovi člani jutri v Sežani

Borovi člani bodo jutri gostovali v Sežani. Zaradi nesporazuma je namreč odpadlo sodelovanje Borovih košarkarjev na turnirju Scoglietta in zato bodo «Plavi» jutri, ob 18. uri, odigrali prijateljsko tekmo s članskim ekipo iz Sežane. Srečanje bo v novi telovadnici v Sežani.

JUTRI V TRŽIČU

Sestanek FIP za košarkarska društva

Deželna košarkarska zveza (FIP) je sporočila, da bo jutri, v Tržiču, sestanek vseh košarkarskih društev iz naše dežele, na katerem bodo obravnavali vse potrebno o nekaterih prvenstvih. V teh prvenstvih bodo igrale tudi slovenske zamejske ekipe.

Ob 17. uri bo sestanek na temo «Promocijsko in mladinsko prvenstvo», ob 18. uri pa drugi sestanek na temo «Naraščajniško prvenstvo in prvenstvo dečkov».

Sestanka bosta v prostorih telovadnice «L. Isonzo».

VIGEVANO — V prijateljski predprvenstveni tekmi je Cinzano premagal Mecap s 93:88. Tekmo so odigrali ob priliki odprtja nove športne palače v tem kraju.

Duina upešna

V zaostali tekmi 3. kola prve italijanske rokometne lige je sinoči Duina v Trstu premagala ekipo Firenze s 35:13 in je tako, skupno z Volanijem in Mercuryjem, ostala na vrhu lestvice.

V torek sta se na Padričah v prijateljski nogometni tekmi spoprijeli ekipi Založništva tržaškega tiska (Primorski dnevnik) in SET (Il Piccolo). Srečanje je bilo dokaj izenačeno in se je tudi končalo z neodločenim izidom 1:1. «Naši nogometaši» so občasno pokazali tudi dopadljiv nogomet. Vzdušje po tekmi je bilo izredno prijateljsko in igralci obeh ekip so izrazili željo, da bi se zopet srečali na igrišču in seveda ... ob kozarčku belega

V MLADINSKIH NOGOMETNIH PRVENSTVIH NA TRŽAŠKEM

TOKRAT LE KADETI ZADOVOLJILI

Slovenski derbi med Krasom in Primorjem (začetniki) brez zmagovalca

Nedeljsko kolo mladinskih prvenstev na Tržaškem je bilo uspešno samo za enajsterice, ki nastopajo v prvenstvu kadetov. Zmagali so namreč vsi trije naši predstavniki, v ostalih prvenstvih pa so se slovenske ekipe slabo izkazale, saj sta le Kras in Primorje izenačili v medsebojnem srečanju, ki je veljalo za prvenstvo začetnikov. Vse tekme pa so se zaključile s porazom slovenskih ekip.

KADETI

V nedeljo so odigrali 5. kolo tega prvenstva, izidi pa so naslednji:

S. Marco - Primorec 0:1
Breg - Opicina S. Caffè 2:1
Fortitudo - Libertas 1:1
Edera - Campi Elisi 2:2
Zaule - Edile Adriatica 1:1
Primorje - Rosandra 3:2
Ponziana - S. Giovanni 1:2

Po tem kolu je disciplinska komisija izključila igralca Brega Roberta Novella za tri nedelje, zaradi nešportnega obnašanja do sodnika.

NARAŠČAJNIKI

V tem prvenstvu so v nedeljo odigrali 6. kolo. Slovenska predstavnika Breg in Primorje sta bila poražena, v preostalih tekmah pa so dosegli naslednje izide:

SKUPINA A

Fortitudo - Opicina S. Caffè 0:0
Roianese - Portuale 1:5
Chiarbola - Gretta 4:0
Esperia S. L. - Campanelle 2:0
Blue Star - Muggesana 1:1

SKUPINA B

Breg - CGS 1:3
Giarizzole - Edera 1:0
Costalunga - Domio 5:1
S. Sergio - Rosandra 0:8
Inter S. Sabba - Primorje 3:0

NAJMLAJŠI

V 6. kolu prvenstva najmlajših je v nedeljo igralo le Primorje in visoko izgubilo proti Stocku, medtem ko je Zarja tokrat počivala.

IZIDI

SKUPINA A

Giarizzole - Montebello 2:0
Fortitudo - Esperia 1:2
Don Bosco - Triestina 0:5
Chiarbola - Zaule 0:3
Inter S. Sergio - Campanelle 5:1
S. Croce - Muggesana 5:2
Zarja je počivala

SKUPINA B

San Vito - Opicina S. Caffè 0:2 (po odločitvi disciplinske komisije, ker se San Vito ni predstavil na igrišču)
Roianese - Portuale 0:2
Costalunga - Domio 1:1
San Sergio - Rozzol odložena
Stock - Primorje 4:0
Opicina - Cave 1:5

ZAČETNIKI

V 6. kolu prvenstva začetnikov je bil na sporedu slovenski derbi med Krasom in Primorjem, ki se je zaključil z neodločenim izidom brez gola. Gaja in Breg pa sta odšla poražena z igrišča.

IZIDI

SKUPINA A

Fortitudo - CGS 0:1
Giarizzole - Soncini B 0:2
Chiarbola A - Zaule 1:0
Ponziana - Campanelle 0:2
Stock - Muggesana 0:7

SKUPINA B

Breg - Esperia 0:2
Chiarbola - Portuale 1:1
Inter S. Sergio - Gaja 4:0
Kras - Primorje 0:0
Stella Azzurra - Soncini A 0:6

CICIBANI

Od slovenskih ekip nastopa v tem prvenstvu samo Primorje, ki je v 3. kolu izgubilo proti Ponziani.

IZIDI

Fulgor - Inter S. Sergio 2:2
Fortitudo - CGS 0:1
Muggesana - Campanelle 4:0
S. Andrea - Chiarbola 5:2
Ponziana - Primorje 1:0
Soncini - Domio 4:2
Giarizzole - Zaule 3:2

Nogometaš Primorja Blažina

OBVESTILA

ŠZ BOR

obvešča dekleta, rojena leta 1964 in mlajša, ki se nameravajo posvetiti igranju odbojke, da so treningi ob sredah od 14.30 do 16.30 in ob petkih od 14.00 do 16.00 v dvorani na stadionu «Prvi maj».

* * *

ŠD SOKOL

obvešča, da bodo treningi minibasketa ob ponedeljkih in četrtkih od 15. do 17. ure v nabrežinski občinski telovadnici.

ŠAH

ITALIJANSKO PRVENSTVO

S. MARIOTTI VODI

Tržačan Franco Rupeni premagal Taruffija

V Cioccu se nadaljuje italijansko državno šahovsko prvenstvo za posameznike. Po dnevu počitka so včeraj odigrali sedmo kolo, po katerem se je na vrh lestvice končno povzpel najmočnejši italijanski šahist, velemojster Mariotti. Tržaški predstavnik, mojstrski kandidat Franco Rupeni, je v lepi partiji premagal Taruffija, ki se je na tem prvenstvu proslavil z zmago nad Marictijem. Drugi Tržačan Spinetti je prekinil partijo s Paserottijem v boljši poziciji.

Prvenstvo je zaoralo že v svojo drugo polovico, na vrh lestvice pa se počasi prerinjajo vsi najboljši italijanski šahisti. Sploh je treba dodati, da se tega prvenstva udeležujejo prav vsi najboljši državni šahisti, česar ni bilo že mnogo let. Razlog pa je poleg drugih verjetno tudi ta, da se bodo prvouvrščeni lahko udeležili coniskega turnirja za dodelitev svetovnega šahovskega prvaka v prihodnjem ciklusu. Turnir pa je bil iz tega razloga zelo kvaliteten in borben, saj lahko igralci, kot so Mariotti, Tatai, Cosulich, Toth in Zichichi zagotovijo ljubiteljem kraljevske igre res kvaliteten šah.

Član AST-TŠA Rupeni se je solidno usidral v sredini lestvice, vendar pa bi lahko bil po prikazani igri mnogo višje. Spomniti se moramo, da je Rupeni že v prvem kolu v popolnoma izenačeni poziciji napravil s Trabattonijem odločilno napako in tako nesrečno izgubil. V drugem kolu je premagal mladega Messo, v tretjem kolu pa je izgubil z Mariottijem, ko pa je že vse kazalo, da bo zmagovalec on. Partijo je namreč prekinil v zmagani poziciji, vendar pa mu ni nihče hotel pomagati pri analizi prekinjene partije, medtem ko je imel Mariotti celo vrsto «sekundantov». Zainteresirana prijateljstva pač! Rupeni je v nočni analizi sprevidel eno nasprotnikovo potezo, kar je bilo dovolj, da mu je zmaga ušla. V nadaljevanju se ni, čeprav je imel možnost, zadovoljil z remijem ter forsiral igro, in kot se rado v takih primerih zgodi, izgubil partijo. Razumljivo ga je to nekoliko potrlo, tako da je v naslednjih kolih še premagal Valentija, remiziral z zadnjeuvrščenim Spinettijem ter izgubil z Zichichijem. Kaže, da je kriza z včerajšnjo zmago s Taruffijem dokončno prešla.

Rezultati 7. kola in prekinjenih partij iz prejšnjih kol:

Messa - Tatai prekinjena, Mariotti - Toth remi, Rupeni - Taruffi 1:0, Spinetti - Paserotti prekinjena, De Eccher - Zichichi prekinjena, Trabattoni - Cosulich remi, Valenti - Capello 0:1.

Prekinjene partije: Paserotti - Valenti ponovno prekinjena, Capello - Mariotti 0:1 in Toth - Messa 1:0.

LESTVICA: Mariotti 5,5; Tatai 5 (1); Trabattoni 5; Zichichi 4 (1); Cosulich 4; Toth 4, Rupeni 3,5; Capello 3,5; Taruffi 3; Paserotti 2 (2); De Eccher 2 (1); Messa 1,5 (1); Valenti 1,5 (1); Spinetti 0,5 (1).

D. Jelinčič

KOŠARKA

V PRIJATELJSKI TEKMI

Drevi v Dolini Bor - Polet

V okviru priprav na bližnje mladinsko košarkarsko prvenstvo se bosta drevi, ob 19.30, v dolinski telovadnici spoprijeli peterki Bora in Poleta.

VATERPOLO

GENOVA — Danes, jutri in v nedeljo bodo v Sofiji odigrali četrtfinalni turnir pokala pokalnih prvakov v vaterpolu. Tekmovali bodo italijanski Pro Recco, španska Barcelona, angleški Sutton in seveda domači Akademik. V polfinale se bosta uvrstili prvi dve uvrščeni ekipi.

ZBIRALIŠČE OB 15.45

Jutri v Saležu odprtje «trim - steze»

Jutri popoldne bo ob 16. uri, v Saležu odprtje prve trim - steze na Tržaškem, ki so jo s prostovoljnim delom realizirali člani ŠK Kras iz zgoniške in repentabrske občine. Nedvomno ta novi objekt predstavlja pomembno pridobitev za krajevno skupnost, saj postaja potreba po rekreaciji iz dneva v dan bolj občutena. 1200 metrov dolga proga z dvajsetimi postajami je speljana po kraških klancih in po borovem gozdičku na vrh Vrhka, ter bo služila v prvi vrsti starejšim ljubiteljem telesne kulture in narave, pa tudi aktivnim športnikom za trening in pa šolski mladini.

Zbirališče je jutri določeno za 15.45, pred vaškim spomenikom padlim v Saležu, kjer bodo položili venec; sledila bo manjša otvoritvena slovesnost ob prvi postaji, nekaj metrov višje ležeče trim - steze, nakar si bodo prisotni ogledali celotno progo.

B. S.

BOKS

MILAN — V tem kraju bo drevi boksarski dvoboj super - lahke kategorije za italijanski naslov. Spoprijela se bosta Giuseppe Martinese in Giancarlo Barabotti.

ODBOJKA

V PRIJATELJSKI TEKMI

Drevi Bor na Reki

«Plavi» so v torek proti ekipi CUS izgubili z 0:4

Če bo šlo po programu, bodo odbojkarji Bora odigrali v tem tednu kar štiri prijateljske tekme.

Najprej so se v torek pomerili z mestnim prvoligašem CUS in so srečanje izgubili s 4:0. Občasno so naši fantje igrali kar dobro in to predvsem v prvem in zadnjem setu. Tudi to pot so prišle do izraza že kronične napake. Letos pa so le dani pogoji, da se bo še marsikaj izboljšalo, saj se je letos prvič v zgodovini Borove moške odbojke zgodilo, da ekipa dvakrat na teden trenira v telovadnici, kjer bo igrala prvenstvene tekme.

Drugo prijateljsko tekmo bo Bor odigral drevi na Reki z domačo istoimensko šesterko. To bo že tretje merjenje moči med tema dvema ekipama v letošnji sezoni. Tudi Rijeka je po statusu drugoligaš, toda vse kaže, da bodo varovanci dolgoletnega jugoslovanskega reprezentanta Urbana igrali v tej konkurenci samo letos, ker so izredno močni in ponovno napredovanje v višjo ligo jim ne bi smelo delati velikih težav. To pa še posebej sedaj, ko je slekel vojaško suknjo odličen tolkač Vučković. V prvem kolu 2. jugoslovanske zvezne lige skupine zahod je Rijeka premagala v Ljubljani Enotnost s prepričljivim 3:0.

Torej ni potrebno posebej poudarjati, da so Rečani več kot idealen nasprotnik pri preverjanju moči in sposobnosti Borove vrste pred pričetkom prvenstva. S takim tekmecem je enkratna možnost pokazati vse odlike in tudi slabosti.

G. F.

ATLETIKA

ZADNJO SOBOTO V OKTOBRU

Tekmovanje za nižješolce

Atletska zveza dežele Furlanija - Julijska krajina bo v prihodnji pomladi priredila širokopotezno ekipno tekmovanje za vse nižje srednje šole tržaške pokrajine. Tekmovanje bo obsegalo najprej izločilni in nato še finalni del. Predvidoma bodo v vsaki panogi nastopili po trije tekmovalci iste šole.

Bor namerava v ta namen pomagati vsem slovenskim šolam in bo zato med jesenjo in zimo priredil nekaj preglednih tekmovanj, da bi se preko njih šole primerno pripravile na to športno nalogo.

Prvo tako tekmovanje bo v soboto, 29. oktobra 1977 na šolskem stadionu na Kolonji z naslednjim programom:

14.30 — vpisovanje
14.40 — skok v višino (ženske in moški)
80 m moški
15.20 — skok v daljino (moški in ženske)
60 m ženske
16.00 — met krogle (moški in ženske)
800 m ženske
16.15 — 2000 m moški
16.30 — nagrajevanje ekip

Vsak dijak ali dijakinja lahko nastopi v dveh panogah. Vsi tekmovalci bodo razdeljeni v 3 starostne kategorije. Prvih 6 mest v vsaki panogi bo ocenjenih s točkami od 6 do 1. Prve tri ekipe bodo prejele priložnostne nagrade.

Predvidoma bodo na tekmovanju nastopile tudi šole iz Sežane, Divače in Dutovelj.

KOŠARKA

KOMENTAR MIRKA NOVOSELA

Pet klubov v borbi za naslov

V soboto, 29. oktobra, se bo začelo 33. prvenstvo 1. jugoslovanske košarkarske lige. Nedvomno bo to prvenstvo potekalo z novim in večjim navdušenjem, ki je sad velikega uspeha na zadnjem evropskem prvenstvu v Belgiji, kjer je Jugoslavija osvojila zlato.

Novo prvenstvo pa bo obenem tudi izredno zanimivo zato, ker bo letos več kandidatov za osvojitev naslova. Kaže, da se bo za prvo mesto potegovalo nič manj kot pet ekip.

Lanski prvak, splitska Jugoplastika, ne starta kot nesporni favorit, saj bodo Spličani igrali brez treh stebrov, kot so: Tvrdić (je opustil igranje), Šolman (igral bo za italijanski klub Mecap) in Macura (ki je v JLA). Jugoplastika je sicer najela Mariborčana Vilfana, ki se je doslej v novem klubu že izkazal, vse to pa je premalo, da bi lahko Spličani odigrali glavno vlogo v tem prvenstvu.

Eden od velikih kandidatov za vrh je ljubljanski Brest. Cosić in Jelovac sta trenutno najučinkovitejši par centrov v Jugoslaviji. Če dodamo, da Brest lahko računa še na odličnega Subotića, na mladega reprezentanta Papiča ter na Gvardijančića in Volaja, potem je jasno, da Ljubljančani dejansko lahko jurišajo na naslov, ki ga zasledujejo več kot sedem let.

Tretji kandidat je seveda sarajevska Bosna, ki je že lani bila na tem, da osvoji državni naslov. Štirje državni reprezentanti (Delibašić, Varajić, Djogić in Radovanović) ter Pešić in Zrno so jamstvo za kakovostni nastop v tem prvenstvu.

Mirko Novosel

Kićanović, Dalipagić, pa mladi Kerkez, Marić in Petrović: ti igralci so adut beograjskega Partizana, ki bo tudi letos seveda v ospredju. Če pa bi moral Dalipagić pred koncem prvenstva v JLA, potem bi Partizan moral spremeniti svoje načrte.

Mnogi jugoslovanski strokovnjaki vidijo v Čiboni enega od kandidatov za naslov. Zagrebčani so pravkar zmagali na turnirju, na katerem so med drugimi premagali tudi dva italijanska prvoligaša (Sinudyne in Gabetti), s čimer je zagrebška mlada peterka dobila novega zaupanja in priznanja. Z mladim Nakićem pa se je Cibona ojačila pod košema.

Če bo borba za sam vrh izredno izenačena, pa nič manj ogorčen ne bo boj za izpad. Kot je znano, se bo, po tem prvenstvu, liga zmanjšala na 12 ekip. Letos bosta namreč dve ekipi izpadli, 12. in 13. uvrščeno moštvo pa bosta igrali kvalifikacije za obstanek s štirimi prvaki druge lige.

Sicer pa že pred letošnjim prvenstvom bodo ljubitelji košarke imeli priložnost, da že jutri v jugoslovanskem pokalu, vidijo na delu dva od favoritov za naslov. V Ljubljani bo namreč izredno zanimiva tekma med Brestom in Bosno. Že to srečanje bo pokazalo moč obeh ekip če je cilj (osvojitev državnega naslova) obeh moštev upravičen.

Zanimanje jugoslovanske športne javnosti za dokajšnji začetek domače košarkarske sezone je torej veliko. Seda, pa «beseda» društvom...

MIRKO NOVOSEL

KOŠARKA

POKAL PRVAKOV

Visoka zmaga Jugoplastike

V drugem kolu evropskega košarkarskega tekmovanja za pokal prvakov je sinoči v Splitu domača Jugoplastika premagala grškega prvaka Panathinaikos s 102:74.

Spličani so bili odločno boljši od nasprotnikov in so tako zopet potrdili, da so v tej skupini glavni favoriti za osvojitev končnega prvega mesta in s tem tudi za uvrstitev v četrtfinale.

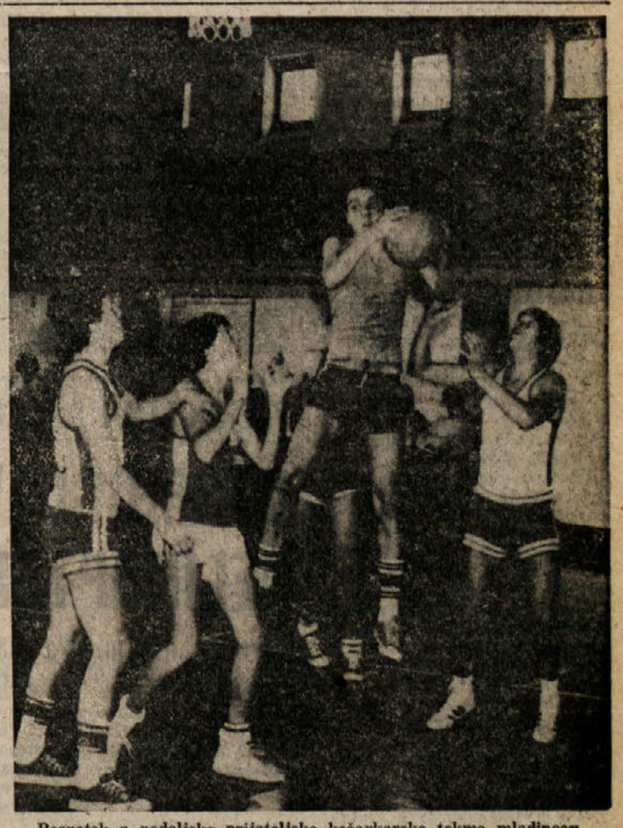

Posnetek z nedeljske prijateljske košarkarske tekme mladincev Bor — Kontovel

37.

Kitajski dnevnik

Mitja Gorjup

Drugi sovražnik Čiang Čing, postal je njen sovražnik že v obdobju pred kulturno revolucijo, je bil Peng Čen, pekinški župan. Čiang Čing se spominja, da je na neki seji partijskega mestnega komiteja prosila za dovoljenje, da bi dala ansamblu pekinške opere revolucionarna besedila in glasbo. Komite o tem ni hotel ničesar slišati. Ko je leta 1965 Li Čung-jen, ki je ob koncu štiridesetih let opravljal funkcijo predsednika republike, obiskal Peking, mu je predsednik Mao priredil kosilo, pred kosilom pa je bil sprejem, na katerega je bila povabljena tudi Čiang Čing. Opozorili so jo, da bo navzoč tudi Peng Cen, in odločila se je, da ga bo povabila na pogovor v zasebno sobo. Na štiri oči mu je razložila, da je njena največja želja prežeti umetnost s socialističnimi idejami. Pri tem je omenila primer Čiang Čiu-čija, partijskega voditelja v Šanghaju, ki je v revolucionarnem smislu predelal balet «Sivolaso dekle» in druga gledališka dela. Z glasbeno partituro v roki je zahtevala, naj Peng Čeng dovoli, da pekinška opera izpelje nekatere reforme. Peng Čen ji je divje iztrgal partituro iz rok in znova zavrnil njeno zahtevo. Čiang Čing je o tem obvestila predsednika Maa, «ki se je zelo razjezil». «Zdaj je že postalo jasno,» je Čiang Čing nadaljevala svojo pripoved Witkejevi, «da brez ustreznega političnega položaja ne bo mogla ničesar doseči». Tedaj bi sicer lahko še naprej delala za kulisami, razkrinkavala hujskaška literarna dela in popravljala, kar se je popraviti dalo, toda dolgoročno to ni bila idealna rešitev.

Nedvomno je bila Zelena reka ambiciozna, oblastiželjna ženska

«Čiang Čing je dobila priložnost, da vsili svoje rešitve med kulturno revolucijo. Dobila je vsa pooblastila, ko ji je obrambni minister Lin Piao zaupal nalogo priprave novih dramskih del in oper za armado. Medtem ko so se milijoni rdečih gardistov po vsej državi zaganjali proti domnevnim predhodnicam kapitalizma, je postala Čiang Čing eden najpomembnejših pekinških voditeljev, glasnik samega Maa in končno eden od petih članov komiteja partijske elite, ki je imela nalogo spodbujati kulturno revolucijo, nad katero pa je partija kmalu izgubila nadzorstvo, prav tako pa seveda tudi nad petčlanskim komitejem», berem v knjigi Roxane Witke.

Čiang Čing, kakršno predstavlja Roxana Witke, je pravzaprav zelo podobna Čiang Čing, ki jo prikazujejo Kitajci. Le jezik in slog sta nekoliko drugačna. In seveda vloga Mao Ce-tunga.

Zdaj mi je Čiang Čing nekoliko bliže. Nekoliko bolje vse skupaj razumem. Nedvomno je bila Zelena reka ambiciozna, oblastiželjna ženska. Gotovo je imela tudi svoje politične koncepte. Najbrž nekakšno svojo ideologijo, toda skorajda sem prepričan, da je črpala temeljne ideje iz Mao Ce-tungovih. Razvijala jih je verjetno tudi sama, verjetno tudi po svoje, toda vendarle v skladu s temeljnimi zamislimi Mao Ce-tunga. Predvsem pa je bila, tako vsaj se mi zdi, zvesta Mao Ce-tungova pomočnica v boju za njegove ideje in oblast, vse dokler ni v boj posegla sama — tudi zoper Mao Ce-tunga.

Napeto razmišljam o tem. Lahko, da se motim, da moje domneve in sklepi niso pravilni. Kaj pa, če je že ovela Čiang Čing posegla v boj za oblast z Mao Ce-tungovim privoljenjem ali celo z njegovo pomočjo, vrtam v sabi. Že sama vprašanja so tvegana, še toliko bolj odgovori nanje. Toda kako naj se ognem tveganju, ča hočem govoriti o kitajskem političnem trenutku, o včeraj in danes, ko se nenehno srečujem s pomanjkanjem informacij, s presenetljivimi političnimi prekopicavanji, s padci in z vzponi, ki si jih le težko razložim.

Dovolj mi je vlaka, s katerim se že nekaj ur vozimo iz Ta Čaja, dovolj mi je poti. Želim si, da bi kmalu prišli v Tajuan, glavno mesto velike industrijsko razvite province Šansi. Ko tako nekoliko zdolgočaseno opazujem pokrajino ob železnici, mi pritegnejo pogled nekakšne gomile, sem in tja razmetane po poljih, mimo katerih se vozimo. Ene so višje, druge nižje, nekatere skoraj zravnane z zemljo. Bolj poredko je zasajeno na njih kako zanikrno drevje. Ko so kmetje orali zemljo, so jih obšli; nič ne raste na njih. Kaj neki bi to bilo, se sprašujem. In ker si ne znam odgovoriti sam, vprašam.

Grobovi so, mi pojasnijo. Kitajci pokopujejo mrliče sredi polj, v zemlji, ki jo obdelujejo. Pokopališč ne poznajo. Kaj pa so pravzaprav ljudje potem, ko so mrtvi? Organsko se mora obnavljati, torej v njive tudi z mrtvimi. Brez oznak, brez nepotrebnih spominov. Le gomila, sem in tja drevo. Čas teče in narava gomilo hitro zravna. Na njej bodo spet rasla žita... «Oblasti se bore zoper tako pokopavanje,» mi pojasnijo. Onemogoča namreč strojno obdelavo zemlje. Toda kmetje nasprotujejo zaživganju, ki naj bi nadomestilo pokopavanje na obdelovalnih površinah. V mestih je seveda drugače, tam mrtve zažigajo. Boj za hrano, si mislim. Neizprosen boj za hrano. Tu ni prostora za čustva. Presunjen sem in prevzet hkrati.

Na tajuanski postaji nas kot običajno pričakajo člani provincijskega revolucionarnega komiteja. Odpeljemo se v skoraj 40 kilometrov oddaljen partijski hotel, lepo palačo neoklasicističnega sloga, kjer nam prirede večerjo. Običajne fraze, običajni pogovori, običajne ljubeznivosti. Po večerji se ne mudimo dolgo. Naslednje jutro letimo v Jenan.

PRED MAOVIM JENANSKIM BIVALIŠČEM — Pred rovovi, v katerih je živel in delal Mao Ce-tung v Jenanu, smo se seveda morali slikati vsi. (Na sliki: jugoslovanska novinarska delegacija s prevajalci) Foto: Hsinhua

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 57 23
Naročnina
Mesečno 2.500 lir — vnaprej plačana celotna 25.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 38.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3,00 din, za zasebnike mesečno 35,00 letno 350,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 47,00, letno 470,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

21. oktobra 1977

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad. telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 13.000 lir. Finančno-upravni 600, legalni 600, osmrtnice 250, sožalja 300 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20% IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PO OBISKIH V FRANCIJI IN NA PORTUGALSKEM

TITO V ALŽIRIJI

Mednarodna vprašanja glavni predmet pogovorov z Bumedienom - V Lizboni objavili skupno poročilo pogovorov z Eanesom - Danes se Tito vrne v domovino

ALŽIR — Jugoslovanski predsednik Tito je včeraj prispel iz Lizbone na dvodnevni prijateljski obisk v Alžir. Na letališču «Dar El Bejdaa» ga je zelo prisrčno in prijateljsko pozdravil alžirski predsednik Huari Bumedien z drugimi visokimi osebnostmi. Po slovesnem sprejemu sta se Tito in Bumedien nekaj časa zadržala v častnem salonu na letališču, nato pa sta se odpeljala v palačo narodov, kjer je Titova rezidenca med bivanjem v Alžiriji.

Predsednika Tito in Bumedien sta včeraj že začela politične pogovore, ki se bodo nadaljevali in končali danes, nakar se bo Tito vrnil v Beograd. Kot so napovedali v obveščenih krogih, so to pot v središču jugoslovansko - alžirskih pogovorov predvsem najpomembnejša vprašanja iz mednarodnih odnosov. Pri tem naj bi še posebna pozornost veljala razmeram v Afriki in konfliktom, ki so se na tej celini pojavili v zadnjem času. Nobenega dvoma ni, da bosta jugoslovanski in alžirski voditelj pozvala neuvrščene države, da morajo medsebojne spore reševati hitro, vendar po mirni poti, s pogajanji in v okviru Organizacije afriške enotnosti, torej brez vmešavanja drugih.

Ena od tem sedanjih pogovorov Tito - Bumedien je prav gotovo tudi sredozemska razsežnost beograjskega sestanka o evropski varnosti in sodelovanju, k tem vprašanjem pa seveda sodi tudi kriza na Bližnjem vzhodu z vsemi, zdaj aktualnimi vprašanji, zlasti glede ženevske konference, na kateri bi morali po mnenju obeh strani sodelovati tudi predstavniki palestinske osvobodilne organizacije kot edini zakoniti predstavnik palestinskega ljudstva.

S Titom so v Alžir prispeli tudi člani delegacije, ki ga spremljajo na sedanjem potovanju, med katerim je obiskal že Francijo in Portugalsko, in sicer predsednik predsedstva Hrvatske Jakov Blažević, zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić in član zveznega izvršnega sveta Janko Smole. Po prvih pogovorih na štiri oči je Bumedien sinoči v Titovo čast priredil slovesno večerjo.

* * *

LIZBONA — Ob koncu Titovega obiska na Portugalskem so objavili obširno skupno sporočilo, ki povzema stališča obeh strani, izražena v izčrpnih političnih pogovorih jugoslovanskega predsednika z vodilnimi portugalskimi osebnostmi, predsednikom Eanesom in premierom Soaresom. Dokument poudarja, da med obiskom podpisani sporazum o gospodarskem, znanstvenem in tehnološkem sodelovanju pomeni prispevek h krepitvi odnosov med državama. Tito in Eanes sta v izmenjavi mnenj o dvostranskih odnosih ugotovila, da so prijateljski in da se sodelovanje uspešno razvija na vseh področjih, k temu pa veliko prispevajo čedalje pogostejši medsebojni stiki in srečanja, pri čemer imajo še poseben pomen pogovori na najvišji ravni. Sporočilo pravi, da je Tito povabil Eanesa, naj uradno obišče Jugoslavijo, kar je portugalski predsednik z zadovoljstvom sprejel.

V pogovorih o mednarodnih vprašanjih sta Tito in Eanes namenila posebno pozornost vprašanjem v zvezi z evropsko konferenco o varnosti in sodelovanju. Pri tem sta med drugim menila, da bodo prizadevanja na sedanjem beograjskem sestanku obrodila sadove in da bodo sprejeli nove ukrepe za krepitev popuščanja in za vsestransko uresničevanje sklepne listine iz Helsinkov. Stališča Jugoslavije in Portugalske so zelo sorodna tudi glede razmer v Sredozemlju. Predsednika sta se strinjala, da je na tem območju potreben mir in da bi slehrno vmešavanje od zunaj lahko pomenilo resno grožnjo miru v Sredozemlju in sploh v svetu. V zvezi s krizo na Bližnjem vzhodu sta Tito in Eanes izrekla prepričanje, da je trajen in pravičen mir mogoče doseči samo z umikom Izrael z vseh ozemelj, zasedenih leta 1967, in z uresničitvijo zakonitih pravic palestinskega ljudstva, vštevši pravico do lastne neodvisne države.

Glede na portugalsko zanimanje za neuvrščenost (na konferenci v Colombu je Portugalska sodelovala kot gost, poteguje pa se za položaj opazovalke) so pomembna stališča, ki sta jih glede tega izrekla predsednika Tito in Eanes. Kot pravi skupno sporočilo, je neuvrščeno gibanje po mnenju obeh predsednikov velikega pomena v mednarodnih političnih in gospodarskih razmerah, zlasti zaradi svojega prispevka k ustvarjanju pravičnejših in bolj uravnoteženih odnosov v mednarodni skupnosti. Tito in Eanes sta pri tem izrekla tudi upanje, da bodo odnosi med Portugalsko in neuvrščenimi državami prispevek v tej smeri. (vb)

Neizpodbitni dokazi proti trinajsterici

NEAPELJ — Namestnik državnega pravdnika Cono Lancuba je včeraj potrdil odkritje skrivališča, kjer je bil 40 dni uklenjen tajnik neapeljske federacije socialistične stranke prof. Guido De Martino. Gre za staro kmečko poslopje blizu naselja Sant' Angelo a Scala v Val Caudini 16 km od Avellina.

Dr. Cono Lancuba je tudi pojasnil, da ni sedaj nobenega dvoma več o odgovornosti predvčerajšnjim priprtih 13 oseb, [illegible] izpeljavo ugrabitve, ki je tolpi nanesla, kot znano, milijardo lir. Trenutno iščejo preiskovalci mandante [illegible] dejanja ter ne izključujejo politične narave ugrabitve. Tu velja omeniti neuradno vest, po kateri je med priprtimi človek, ki je bil svojega dne izgnan iz PSI in je bil potemtakem dobro poučen glede navad prof. De Martina in sploh razmer v strankini federaciji oz. njenih krogih. Nekatere od priprtih je sodna oblast sinoči aretirala.

Med priprtimi so 74-letni kmetovalec Giovanni Uva iz Acerre (Neapelj), ki naj bi bil zadolžen za najetje ugrabiteljev, nadalje 40-letni Francesco Agozzino in 26-letni Antonio Limoncelli, oba iz Neapija, pa še neapeljski draguljar, sin nekega ladjarja, delavec, sorodnik Uve, brata iz Afragole in neka družina (mož, žena in sin).

Kolajne za pripadnike GSG-9

Zvezni kancler Schmidt je odlikoval pripadnike posebne skupine GSG-9 in njihovega poveljnika polkovnika Ulricha Wegenerja s posebnimi kolajnami za zasluge (Telefoto ANSA)

TUDI BIVŠI MINISTER GIOIA VPLETEN V GOLJUFIJO LADJARJA RUSSOTTIJA

O ŠKANDALU O «ZLATIH TRAJEKTIH» SE BO MORALA IZREČI PARLAMENTARNA PREISKOVALNA KOMISIJA

Pooblaščenega upravitelja Adriatice Cossetta zadela kap med prevozom iz Benetk v Mesino

MESINA — Škandal o «zlatih trajektih» se je od včeraj še razširil. Gre za tri ladje, ki jih je mesinski ladjar Russotti, dokaj dvomljiva figura v mesinskem finančnem življenju, kupil na Japonskem in jih potem dal v najem za bajne vsote plovni družbi Adriatica, ki sodi v sklop IRI. Po aretaciji generalnega direktorja in pooblaščenega upravitelja finančne družbe Finmare (IRI) Emanueleja Cossetta in pooblaščenega upravitelja družbe Adriatica Navigazione Emanueleja Ferruzzija Balbija (ukaz za aretacijo je izdal mesinski pretor Risicato) so potrdili, da so poslali parlamentarni preiskovalni komisiji dokumentacijo o domnevnih prekrških, ki naj bi jih med opravljanjem svoje funkcije zagrešil bivši minister za trgovinsko mornarico Giovanni Gioia.

Giovanni Gioia bi se moral zagovarjati zlorabljanja oblasti in zasebnih koristi v uradnih zadevah. Preiskavo bodo odslej vodili v Rimu tudi kar zadeva težke obtožbe na račun Cossetta, Ferruzzija Balbija in Russottija, ki je edini, ki se je izmuznil iz pasti finančnih stražnikov in izginil neznano kam.

Včeraj so Ferruzzija Balbija in Cossetta, ki so ju aretirali v Rimu oz. v Benetkah, menda premestili v Mesino, kjer ju bo pretor Risicato zaslišal. O ladjarju Russottiju se za sedaj ne ve nič. Risinato se je z zadevo «zlatih trajektov» ukvarjal dve leti, preden je izdal zaporne naloge.

Sebastiano Russotti je v nekaj letih obogatel, ukvarjal se je namreč z gradbeništvom, nakar se je posvetil tudi ladjarstvu, ko so za ministra za trgovinsko mornarico imenovali sicilskega poslanca Giovannija Gioio, ki je bil vpleten v številne preiskave o mafiji. Pred nekaj leti je Russotti naročil mesinski ladjedelnici dve ladji, ki ju je takoj zatem prodal v tujino za približno 7 milijard lir. Zgradil pa jih je s pomočjo deželnega posojila v znesku 5 milijard lir. Eno od teh ladij je sodna oblast začasno zaplenila, ker je ing. Cassaro, lastnik ladjedelnice, ki je obe ladji zgradila, tožil Russottija, ker ni poravnal računa. Russotti bi moral pred izročitvijo ladij plačati večjo vsoto, ki bi omogočila Cassaru, da nadaljuje z deli. Tako je moral najeti veliko posojilo, za katero je moral tudi plačevati velike obresti.

Prav Cassarova prijava je sprožila vso sedanjo preiskavo, v kateri je Risicato pritisnil Russottija ob zid. Da bi se izognil obtožbi, da Cassaru ni plačal poldruge milijarde lir in obenem dosegel sprostitev zaplenjene ladje, je Russotti izročil pretorju Risicatu dokumentacijo, iz katere je bilo razvidno, da je dal Adriatici v najem tri trajekte, ki jih je kupil na Japonskem za 9 milijard lir vsakega, za devet milijard lir letno, poleg tega pa naj bi Adriatica imela po petih letih pravico do odkupa vseh treh ladij. Risicato je bil mnenja, da gre za goljufijo tako s strani Russottija, kot s strani pooblaščenega upravitelja Adriatice. Preklical je zaplembo ladje, potem ko je Russotti plačal poldrugo milijardo kavcije ter izdal dva sodna poziva, ki ju je sedaj spremenil v zaporna naloga.

Preiskovalna parlamentarna komisija, ki je sedaj pristojna za vso zadevo, ker je vanjo vpleten bivši minister, bo morala sedaj proučiti ali je Gioia kriv ali ne. Komunistični parlamentarci, med katerimi je tudi tržaški poslanec Cuffaro, so medtem v okviru parlamentarne komisije za prevoze zahtevali naj sedanji minister za trgovinsko mornarico Lattanzio pride poročat komisiji.

Finančna družba Finmare je medtem sporočila, da je za 28. oktobra sklicala sejo upravnega sveta, na kateri bodo najbrž izvolili novega pooblaščenega upravitelja in generalnega direktorja namesto Emanueleja Cossetta.

Slednji je med prevozom iz Benetk v Rim dobil srčni napad in so ga, kot je že navada pri visokih funkcionarjih in častnikih, odpeljali v rimsko specializirano kliniko. Kaže, da je Cossetto že dalj časa imel sitnosti s koronarkami. Zdravniki so baje sklenili, da ga trenutno ni mogoče zasliševati. Kar zadeva drugega aretiranca Ferruzzija Balbija, pa slednji tudi še ni prispel v Mesino, čeprav zagotavljajo, da so ga aretirali. (if)

V CREOLI DI SACCOLONGO PRI PADOVI

STRMOGLAVIL VOJAŠKI HELIKOPTER: 5 MRTVIH

Žrtve so kapetan, dva marešala in dva podnarednika

PADOVA — V neposredni bližini naselja Creola di Saccolongo je strmoglavil vojaški helikopter, pri čemer je našlo smrt vseh pet mož posadke. Na kraj tragedije so uro zatem prispeli zastopniki civilnih in vojaških oblasti, ki so uvedli preiskavo o vzrokih nesreče.

Žrtve so poveljnik posadke Michele Grande, ki je bil komaj dan poprej povišan v kapetana, nadalje elektromehanika marešalo Benito Stasi in podnarednik Francesco Santorugo, potapljač: podnarednik Salvatore Pinto in bolničar: marešalo Alfredo Micoli. Posmrtne ostanke, ki so jih gasilci le z velikim trudom potegnili iz požganih razbitin helikopterja, so prepeljali v mrtvašnico v Saccolongu.

Helikopter tipa AB 204 je pripadal 15. jati za letalsko pomoč iz Grottaglia pri Tarantu. Pred dnevi je priletel v Vicenzo oz. Padovo, da bi opravil več poletov za izurjenje mladih pilotov in drugih mož posadke, vendar je bilo to nemogoče zaradi neugodnih vremenskih razmer, tako zlasti spričo goste megle. Ko se je vreme nekoliko izboljšalo (brezvetrje, vidljivost 300 m), se je helikopter včeraj ob 10.25 dvignil z letališča v Vicenzi namenjen v Pescaro, od koder bi moral poleteti do Grottaglia. Ob 10.40 je pa prišlo do nesreče, katere vzroki doslej še niso bili pojasnjeni. Nekateri menijo, da se je vijak med letom nenadno ustavil zaradi megle, ki sicer ni bila kdove kako gosta, drugi zopet domnevajo, da je nastala okvara na motorju itd. Dejstvo je, da se je helikopter mahoma zrušil na koruzno polje blizu cerkve in župnišča ter takoj nato eksplodiral. Posadki ni bilo pomoči, tako da je našla grozno smrt v plamenih. Ti so nekoliko ožgali tudi zid cerkve. (dg)

RIM — Claudio La Neve, ki je bil nedavno obsojen na 26 let zaporne kazni zaradi umora gospe Vittorie Fornari, se je znašel včeraj ponovno na zatožni klopi. Tokrat zaradi ropa. Še predno pa so sodniki izrekli razsodbo, je skušal pobegniti iz dvorane. Karabinjerja sta ga sicer že po nekaj metrih ustavila. Pred sodni zbor se je vrnil v pravem trenutku, da je zvedel za razsodbo: 3 leta in 2 meseca ječe, ki jim bo treba zdaj seveda prišteti še dodatno zaporno kazen zaradi poskusa bega.

RIM — Troje oboroženih mladincev z zakrinkanim obrazom je včeraj dopoldne izropalo agencijo denarnega zavoda Banca Commerciale Italiana v Ul. Aurelia. Plen: 100 milijonov lir.

SIRACUSA — V tukajšnjo bolnišnico so sprejeli včeraj 11-letnega Salvatoreja Giunto, ki so mu ugotovili na levi roki opekline prve in druge stopnje. Deček je povedal policiji, da sta ga vrstnika deloma polila z bencinom in podtaknila vžigalico.

Hladnokrven umor zaprisežene straže

BARI — Roparji so včeraj hladnokrvno ubili zapriseženega stražnika Francesca Del Vecchia, ki mu je bilo 45 let. Pokojni zapušča ženo in tri otroke.

Zgodilo se je v pomembnem kmetijskem središču Terlizzi, ki leži kakih 30 km od Barija. Nekaj minut pred dopoldansko zaporo edinega denarnega zavoda se je ustavil pri bencinski črpalki nasproti banke avtomobil alfetta brez evidenčne tablice, v katerem je bilo pet zakrinkanih banditov. Štirje so izstopili, peti jih je počakal za volanom. Dva sta se približala nesrečnemu Del Vecchiu, ki je stražil denarni zavod pred vhodom ter brez besedi streljala nanj z revolverjem in brzostrelko. Revežu je ena od svinčenk prebila srce, tako da je bil pri priči mrtev.

Z GOVOROM PREDSEDNIKA PREDSEDSTVA SRS SERGEJA KRAIGHERJA

Slavnosten začetek gledališkega Borštnikovega srečanja v Mariboru

Sergeju Kraigherju in Josipu Vidmarju podeljeni prvi zlati znački in diplomi srečanja - Poslanica delovnih kolektivov

MARIBOR — Z nastopom mariborske Drame z Mahničevo montažo odlomkov iz zgodovine mariborske čitalnice pod naslovom «Že čriček prepeva», se je nocoj začelo 12. Borštnikovo srečanje vseh poklicnih slovenskih gledališč, ki bo trajalo do 29. t.m. in v okviru katerega se bo zvrstilo blizu 100 predstav v Mariboru in okoliških krajih.

Na slavnostni otvoritvi srečanja je spregovoril predsednik predsedstva SR Slovenije Sergej Kraigher.

Sergej Kraigher je orisal politični trenutek, v katerem poteka letošnje Borštnikovo srečanje, posebej pa se je zadržal pri kulturno - politični vlogi in pomenljivosti te osrednje gledališke prireditve na Slovenskem. Med drugim je dejal, da je skrb za razvoj dramske kulture med Slovenci v zamejstvu naša nacionalna dolžnost in ustavna obveznost. Izvrševanje te naloge, negovanje slovenske besede in širjenje naše kulture med Slovenci v Italiji, olajšujejo prijateljsko vzdušje in odločnost ter sposobnost demokratičnih sil v Italiji, da brzdajo fašistične in iredentistične sile. Pri krepitvi prijateljskih odnosov in medsebojnem spoznavanju kultur narodov dveh sosednih držav igra posebno dragoceno vlogo slovensko gledališče v Trstu, ki gostuje v drugih republikah in pokrajinah Jugoslavije ne samo s slovenskimi ampak tudi s prevedenim italijanskim repertoarjem in posreduje tudi obiske italijanskih gledališč pri nas.

Uvod v letošnja Borštnikova srečanja je bila dopoldanska slovesna seja glavnega odbora Borštnikovih srečanj, na kateri so predsedniku predsedstva SRS Kraigherju izročili prvo zlato značko in plaketo Borštnikovih srečanj. Najvišje priznanje, ki se letos prvič dodeljuje, je izročil predsedniku Kraigherju predsednik glavnega odbora akademik dr. Bratko Kreft, ki je poudaril, da je Sergej Kraigher eden najbolj pomembnih slovenskih in jugoslovanskih voditeljev, ki kljub odgovornim političnim in državnim nalogam svoje ustvarjalne sile vedno angažira tudi za razreševanje vprašanj kulture.

Drugo zlato značko s plaketo so izročili članu predsedstva SRS akademiku Josipu Vidmarju kot enemu najimenitnejših osebnosti slovenskega kulturnega in umetniškega ustvarjanja.

V poznih popoldanskih urah je bila v avli gledališča odprta razstava in odkrit doprsni kip prerano umrlemu mariborskemu igralcu Arnaldu Tovorniku, večkratnemu dobitniku Borštnikovih nagrad in Borštnikovega prstana. Otvoritev je poživil nastop Slovenskega okteta.

Tradicionalno poslanico Borštnikovega srečanja je letos naslovila na slovensko javnost sestavljena organizacija združenega dela kemične, metalurške in abrazivne industrije KEMA Maribor. V njej je rečeno, da tako ne le v imenu delovnih ljudi Maribora, marveč vse Slovenije dokazujejo, da «prihaja čas večjega uveljavljanja delavcev in občanov v kulturni politiki in ustvarjanju kulturnih dobrin. Zavedamo se — pravijo v poslanici — da smo v naši samoupravni družbi vsi delavci, nekdo je delavec za strojem, drugi na polju, tretji je delavec v kulturi. In med seboj svobodno izmenjavamo rezultate svojega dela in s tem premagujemo plotove golega finančnega mecenstva oz. plotove kulture. Nenaravna in nesamoupravna je pregraja med kulturo in delom, kajti ni kulture le za prosti čas in za razvedrilo. Kultura je sestavni del človekovega življenja. Naše delo, naše samoupravljanje, naše dogovarjanje, naš vsakdanjik morajo biti kulturni in bogati.

Na letošnjem srečanju bo Stalno slovensko gledališče iz Trsta predzadnji dan nastopilo z igro Frančka Rudolfa «Koža megle» v režiji Jožeta Babiča.

Uvodna predstava «Že čriček prepeva» v izvrstni avtorjevi režiji z velikim občutkom za odnose med ljudmi in živim spletom čitalniških nastopov je pred slavnostjo razpoloženo dvorano doživela spontano navdušenje. Številni igralski ansambel se je z vidno radostjo predal igri, ki je izzvenela v ponosnem narodnostnem slavju v času slovenskih čitalnic pred dobrimi 100 leti in nič manj v kreni zavesti današnjega časa, ko mora naša manjšina, zlasti na Koroškem, še vedno biti boj za slovenski jezik.

OB MEDNARODNIH ŠE VRSTA NOTRANJIH PROTESTOV

Ogorčenje v javnosti zaradi zadnjih ukrepov južnoafriške vlade

Pretorijski rasistični režim pa nikakor ne namerava opustiti svoje zatiralne politike

JOHANNESBURG — Silovita gonja, ki jo je južnoafriška rasistična vlada sprožila proti vsem, še tako zmernim nasprotnikom njene zatiralske politike, še ne bi bila končana. Vsaj tako napovedujejo krogi, ki so naklonjeni vladi v Pretoriji, katere ostri mednarodni protesti in tudi notranji napadi očitno niso preveč presunili. Južnoafriški minister za informacije Mulder je tujim novinarjem namreč izrazil prepričanje, da «Afričani zaupajo edinole v energične posege, vlada pa mora dokazati, da se zna zoperstaviti neredom».

Zato ni verjeti, da bo kaj zaleglo sklicevanje na človekoljubnost in temeljne človeške pravice, kakor so to takoj storile vse največje verske skupnosti v Južni Afriki. Poleg izključno «črnskih» organizacij vladni odloki, katerim so v uradnem vestniku namenili veliko prostora, prepovedujejo tudi delovanje verske ustanove «Christian Institute», ki združuje pripadnike vseh ras. Prav tako so bili strogih ukrepov deležni tudi belci, ki so si drznili zagovarjati pravice temnopolte večine: med temi je dejansko v hišnem priporu znani novinar Woods, medtem ko so direktorju prepovedane verske ustanove Naudeju omogočili kakršnokoli delovanje za pet let, obdobje, v katerem je pravzaprav «nepravna oseba».

Po še nepotrjenih vesteh naj bi policija zaprla približno sedemdeset predstavnikov raznih «črnskih» organizacij, ki predstavljajo, po mnenju rasističnega režima tisto «majhno teroristično skupino, ki ogroža mir in sožitje v državi». Tokrat pa početja Vorsterjeve vlade niso obsodili samo mednarodni forumi, temveč so ostre kritike izšle tudi iz notranjih vrst, ki so doslej podpirale zatiralsko usmerjenost vlade ali pa vsaj njeno načelo o «beli nadvladi» nad črnskim prebivalcem.

Tako je dnevnik «Die Transvaler», ki izhaja v jeziku afrikaan, ki je poleg angleščine drugi državni uradni jezik, neobičajno odločno nastopil proti odločitvam Pretorije, ki jih je označil za «akcije prestrašenih in neumnih ljudi». Opozicijski časopis «Rand Daily Mail» pa v daljšem uvodniku ugotavlja, da zadnji ukrepi napovedujejo prehod v diktaturo, medtem ko celo dnevnik «Citizen», ki je najbliže stališčem vlade, izraža «zaprepaščenost, žalost in zmedenost».

Vendar pa še tako ostra kritika ne zaleže, je v imenu predstavnikov afriških držav pri OZN dejal nigerijski delegat Harriman. Pozval je vse zahodne dežele naj končno odrečejo svojo pomoč na vseh področjih rasističnemu režimu Vorsterja. To je edino uspešno orožje proti ljudem, ki gradijo svoje blagostanje na doslednem zatiranju in skrajnem izkoriščanju pripadnikov «manjvrednih ras». Besed, tudi najplemenitejših in prepotrebnih, je bilo o južnoafriški tragediji izrečenih že dovolj.

Prvo možnost za prehod od besed h konkretnim pobudam, oziroma vsaj domenku o njih, pa bo po vsej verjetnosti imel že danes varnostni svet OZN, katerega izredno zasedanje so zahtevale afriške države. (bp)

Obisk Jovića

(Nadaljevanje s 1. strani)

vladnega komisariata in postavila številne kakovostne in zelo cenjene hiše. Da bi poglobili stike in prijateljske vezi, ki so vzklili ob skupnem premagovanju težav, sta mesti sklenili pobratenje in vez bo v kratkem tudi formalno potrjena z uradnim aktom.

Potem ko je orisal položaj v občini in prikazal težave, s katerimi se morajo soočati vsi upravitelji prizadetih krajev, se je Benvenuti toplo zahvalil uglednemu gostu za hitro in učinkovito pomoč, ki sta jo Jugoslavija in Slovenija nudili Furlaniji.

Zahvali se je pridružil tudi podpredsednik deželnega sveta Varisco, ki je dodal, da bo dežela skušala vsaj delno poravnati dolg s tvornim odkritim sodelovanjem, kajti «želimo vam — je pristavil — da nam ne bo treba vračati take pomoči, kot ste jo vi nudili nam.»

Ambasador Jović si je nato v spremstvu župana, podpredsednika deželnega sveta in nekaterih huminskih občinskih odbornikov ogledal mestece, potem pa se je odpeljal v Osoppo, kjer so ga občinski upravitelji prav tako toplo pozdravili in v spremstvu katerih je obiskal naselje Rivoli.

Danes dopoldne bo ambasador Jović v Čedadu in v Bardu v Terski dolini, popoldne pa se bo v Čedadu srečal s predstavniki koordinacijskega odbora za pomoč po potresu porušenim krajem Beneške Slovenije. (vt)

S SOGLASNIM SKLEPOM SENATA

Dokončno odobrena preosnova varnostno - obveščevalnih služb

Odslej bo organe državne varnosti (SISMI in SISDE) usmerjal predsednik vlade s pomočjo nekaterih ministrov - O tem bo moral poročati parlamentu in posebni parlamentarni komisiji

RIM — Senat je skoraj soglasno odobril zakon, ki predstavlja ponovno preosnovo organov državne varnosti in protiobveščevalnih služb. V trenutku, ko bo zakon stopil v veljavo, bosta torej izginila SDS (varnostna protiteroristična služba) in SID (varnostno-obveščevalna služba), čeprav se bosta rodili dve rahlo različni «inačici»: SISMI in SISDE.

Kako bodo, torej, odslej poslovali italijanski varnostni in obveščevalni organi? Glavni problem je zadeval politično vodstvo in odgovornost za te dejavnosti, ki so doslej bile «ločena veja» državnega aparata. Na vrhu piramide državne varnosti bo predsednik vlade, ki bo moral usmerjati, koordinirati in odgovarjati za vse te dejavnosti. Vsakega pol leta bo moral o tem poročati parlamentu, sproti pa posebni «parlamentarni nadzorni komisiji».

Nekoliko nižje na lestvici bo CESIS, medministrski izvršni odbor za obveščevalne dejavnosti in državno varnost. V njem bodo ministri za obrambo, za notranje zadeve, za finance, za pravosodje in industrijo. Odbor bo moral pomagati predsedniku vlade pri koordiniranju omenjenih dejavnosti.

CESIS bo, poleg tega, skrbel za koordinacijo varnostnih in obveščevalnih dejavnosti z drugimi tujimi varnostno-obveščevalnimi službami.

Operativna organa za obveščevalne dejavnosti in državno varnost bosta SISMI in SISDE. Prvi bo skrbel za «zaščito neodvisnosti Italije», skratka za obveščevalno in protiobveščevalno dejavnost vojaškega značaja in bo deloval pod okriljem obrambnega ministrstva.

SISDE pa bo organ za zaščito državne varnosti, za katero zakon izrecno poudarja, da je pri tem mišljena «svoboda demokratične republike, kakršno opredeljuje ustava» in bo deloval v okviru notranjega ministrstva.

Iz tega jasno izhaja, da bosta odslej resorja strogo ločena, kar ni veljalo za dosedanji SID, ki je bil tudi organ za državno varnost.

Končno bodo v okviru posameznih rodov vojske še nadalje delovali SIOS (varnostno-obveščevalne službe), vendar bodo te omejile svoj delokrog na tehnično področje in specifično na rodove, katerim pripadajo, kjer bodo opravljali tudi vlogo «vojaške policije».

V zaključku razprave je o vsem tem dejal notranji minister Cossiga, da reforma državnih varnostno-obveščevalnih služb «še ni idealna», jo je pa moral parlament odobriti takoj, sicer bi bilo po učinkovitosti teh organov.

Cossiga je tudi sporočil, da bodo po zahodnonemškem zgledu oblikovali tudi v Italiji posebno operativno skupino za preprečevanje terorističnih napadov s posebnim ozirom na ugrabljanje letal.

* * *

Poglejmo še, kakšna je bila doslej struktura in zgodovina italijanskih varnostno-obveščevalnih služb. Leta 1863 so v italijanski kraljevi vojski ustanovili «Urad I.» (informacije), a je deloval le tri leta. Na zahtevo politične oblasti so «Urad I.» ponovno ustanovili leta 1900. Deloval je do leta 1927, ko si je fašistični režim omislil SIM (vojaško obveščevalno službo) ter zloglasno organizacijo za boj proti antifašistom (OVRA). Obe organizaciji je razpustila Bonomijeva vlada leta 1944 na zahtevo demokratičnih sil. Ponovno so ga obudili v življenju (z istim imenom) leta 1947. Deloval je kot organ vojaškega glavnega štaba. Po vstopu Italije v NATO so leta 1949 oblikovali enotno varnostno-obveščevalno strukturo, ki so jo imenovali SIFAR. Razpuščen je bil leta 1965, potem ko je organ bil resno vpleten v poskus državnega udara generala Di Lorenza. V resnici pa so organu le spremenili ime. Odtlej se je imenoval SID, njegova vloga v «strategiji napetosti» v letih 1969 do danes pa je že del vsakdanje kronike. V okviru notranjega ministrstva je medtem deloval tako imenovani «Urad za rezervirane zadeve», ki so ga zaradi protidemokratičnega rovarjenja razpustili. Namesto «urada» je nastala «protiteroristična služba», ki se je pozneje preimenovala v «službo državne varnosti» - SDS». (... s.)

ZANIMIV MEDNARODNI KONGRES V RIMU

Kako pravilno občujemo z otroki

RIM — V odnosih z otroki zakrivijo odrasli običajno celo vrsto napak, od katerih so nekatere lahko zelo škodljive za nadaljnji razvoj otroka. Prav te napake in njihove posledice so bile v ospredju prvega dne mednarodnega kongresa, posvečenega otrokovemu zdravju, ki se je začel včeraj v Rimu na sedežu mednarodne organizacije za zdravstvo.

Med najbolj pogoste — pa tudi najbolj škodljive napake — spadajo one v zvezi s hrano, kot je poudaril Marcello Bernardi. Starši so navadno vezani na neke tradicionalne sheme, ki jih potem aplicirajo tudi na otroke. Toda zaradi zgrešene hrane se lahko pojavijo v otrocih celo motnje v razvoju spolnosti, da ne govorimo o neuravnovešenem fizičnem razvoju.

Zelo pogoste so tudi napake v občevanju. Alberto Munari je trdil, da odrasli pogostoma niso sposobni komunicirati z otroki, predvsem da jih ne znajo pravilno poslušati. Otrok pa potrebuje nekoga, da ga posluša, ker si na ta način po eni strani ustvari bolj pozitivno sliko samega sebe ter dovolj trdno afektivno podlago, po drugi strani pa tudi bolj zanesljivo napreduje na poti spoznavanja realnosti, ki ga obdaja.

Temeljna premisa, ki jo mora odrasli upoštevati — je dejal Munari — je, da otrok nima kaotične in dezorganizirane vizije realnosti, pač pa si nenehno gradi svojo «teorijo» o življenju, ki je po njegovem pojmovanju kar se da organična in dosledna in ki jo v vsakem trenutku, ob vsakem novem spoznanju, preverja in pili. Prav zato je vsako otrokovo vprasanje tudi preverjanje lastne teorije, vsaka otrokova trditev pa pomeni korektno apliciranje te teorije, pa čeprav se odraslim morda zdi še tako absurdna. Toda otrok daje venomer korektne odgovore na vprašanja, ki si jih sam zastavlja, je poudaril Munari.

Iz te temeljne ugotovitve pa izhajajo nekateri važni napotki za starše in vse, ki želijo na ustrezen način komunicirati z otroki: predvsem pa si morajo odrasli prizadevati, da razumejo teorijo, ki jo je otrok izdelal. V ta namen je treba na primer pustiti otroka, da konča stavek, ki ga je začel, tudi če bi se mu zataknilo. Zgrešeno je nemudoma popraviti njegove «napake» in mu vsiljevati način izražanja odraslih. Prav tako ne smemo dajati kategoričnih sodb njegovih trditev na osnovi kriterijev, ki so otroku tuji, pač pa mu kvečjemu predočiti možne «alternativne rešitve». Na otrokova vprašanja ne dajajmo takojšnjih in kategoričnih odgovorov, ampak prej preverimo, ali ni že sam izdelal lastnega odgovora. Vsakokrat, ko otroku nekaj razložimo — trdi na primer Piaget — mu onemogočimo, da bi to stvar sam razumel.

Kongres o otrokovem zdravju bo trajal do sobote. Danes bodo govorili o otroških boleznih, priredili pa bodo tudi okrogle mize o hrani za otroke, o okolju in kreativnosti in o načrtovanju rojstev. (tm)